FRÉDÉRIC BEIGBEDER

trenkto jaunuolio memuarai

FRÉDÉRIC
BEIGBEDER

trenkto jaunuolio memuarai

ROMANAS

Iš prancūzų kalbos vertė
Danutė Chauveau

VILNIUS 2005

UDK 840-3
Be97

Frédéric BEIGBEDER
MÉMOIRES D'UN JEUNE
HOMME DÉRANGÉ
La Table Ronde, Paris, 2001

ISBN 9986-16-455-9

Kai laimė pavirsta skausmu,
O džiaugsmas – atgaila,
Pažymėkit tiksliai laiko tarpsnius,
Kada širdies ritmas yra normalus.
Tai pirmoji šokio drama, perteikta mimika.
Tad šokime Bosteliją!

HONORÉ BOSTEL
„Bostelija“ (*Barclay* plokštelė, 72 648)

Skiriu vaiskiajai Dianai,
gyvenančiai netoli Mosanos

Pirma dalis

Kelnėtieji pašaipūnai

Kurčias viskis niekad negebės
išgirsti dai juoko.

ALAIN WEILL

Tais laikais viskas buvo didu. Savo dienas leisdavome didelėse mokyklose, o naktis – dideliuose butuose. Visi mes turėjome dideles rankas, senelius ir, be abejo, dideles viltis. Dažniausiai mūsų pokalbiuose vartojami būdvardžiai buvo „didingas“, „begalinis“, „milžiniškas“, „didžiulis“. Bet mes patys, ko gero, dar nebuvome užaugę.

Didieji žmonės tik geidavo didžių darbų, o kiti jau vykdė didžiuosius pokyčius kiek dešiniau didžiosios Europos žemėlapyje. Ir tos didžiosios epidemijos kėlė grėsmę mūsų didiesiems lyriniams polėkiams.

Mus kankino didžiulė baimė, kad viskas nepakryptų į blogąją pusę.

Todėl mums labiau rūpėjo išlikti žemės kirminais.

Atsimenu, kaip mes nuolat nuobodžiaudavome. Lietingas popietes leisdavome su draugais, kurie pas mus užsukdavo. Būdavo visko – ir švenčių, ir krūtiningų mergaičių. Aiškiai galėjai matyti, kaip jos traukia orą į plaučius išpūsdamos krūtines, o išleidžia jį pro šnerves. Tuo metu madingi buvo languoti marškiniai ir postmodernusis nihilizmas. Svetainėje ant stalo puikuodavosi vazoje pamerktos tulpės ir medinė lenta su stambiai supjaustyta dešra.

Trumpai tariant, nebuvo ko skųstis.

Tais laikais gyveno ir Markas Maronjė.

Marko Maronjė ūgis buvo 1,84 metro. Markas Maronjė per visą dieną žiaumodavo geltoną *Malabar* kramtomąją gumą. Markas Maronjė keldavosi vidurdienį. Markas Maronjė įsimylėdavo porinėmis dienomis, o neporinėmis – trokšdavo numirti. Markas Maronjė subtiliai dažydavo šparagus į tirštą padažą, skirtą tam reikalui. Markas Maronjė vilkėjo Gerleno firmos *Jicky* ir kasdien valė savo batus. Markas Maronjė skaitė Romeną Garį ir *San Antonio*. Markas Maronjė keliavo po Indiją ir Šveicariją. Markas Maronjė gerdavo viskį su draugais, o bordo – su merginomis. Markas Maronjė šokdavo čarlstoną ant savo lovos. Markas Maronjė laikė save dendžiu, bet negalėjo susiturėti nesikrapštęs pirštu nosies viešoje vietoje.

Markas Maronjė dievino per didžiuosius miestus tekančias upes: Temzę, Volgą, Dunojų, Bjevrą. Markas Maronjė be perstogės taukšdavo apie savo katę. Markas Maronjė klausydavosi repo. Markas Maronjė tvirtino nekenčiąs kičo, bet visuomet likdavo santūrus šiuo klausimu. Markui Maronjė nesisekdavo pagauti taksi ir jis nuolat vėluodavo į pasimatymus. Markas Maronjė buvo nepakenčiamas.

Markas Maronjė lankė ir šventuosius: šventą Joną iš Lūzos, šventą Domingą, šventą Vandriliją. Bet jis nebuvo pernelyg uolus katalikas. Markas Maronjė nebuvo per daug religingas. Jis netgi nežinojo, kokių esąs pažiūrų – dešiniųjų ar kairiųjų. Jis siuntinėjo dešinės pakraipos straipsnius į kairiųjų laikraščius ir atvirkščiai. Galbūt Markas Maronjė buvo išdavikas. Jo inicialai sutapo su saldainių, kurie tirpte tirpdavo burnoje, bet ne rankoje, pavadinimu.

Markas Maronjė mylėjo visą pasaulį.

Savo išvaizda Markas Maronjė prašyte prašėsi į snukį.

Galiu jums iškloti ir dar daugiau: Markas Maronjė – tai aš.

Taip, aš vadinuosi Markas Maronjė, lygiai kaip tas medis*. Man dvidešimt ketveri, ir dabar yra 2 valandos 10 minučių nakties. Vien skaitmenys ir raidės – štai tau ir visa žmogaus gyvenimo istorija. Gyvenimas – tai lyg besikeičiantys televizijos žaidimai: pirmiausia žaidimas „Sukite ratą", paskui – „Laimės ratas", o jeigu viskas klojasi puikiai – „Tikroji kaina".

Taigi mano ūgis – 1,84 metro, o sveriu aš 58 kilogramus; tikras gaišena. Šalia manęs bet kuris lengvasvoris sportininkas atrodo tikras japonų imtynininkas. Išsirengęs nuogai sukeliu vien gailestį ir užuojautą. Mano kaulus galima suskaičiuoti lygiai taip kaip skeleto, esančio medicinos fakultete. Bet valgau aš daug. Regis, tai susiję su medžiagų apykaita. Ir dėl to neturėčiau skųstis: juk mada priklauso rachitikams, ir aš tuo nevengiu pasinaudoti.

Mano veidas – kiek keistas. Pasirodo, aš turiu dvi nosis: viena nosis, kaip ir visų žmonių, yra man virš burnos, pačiame veido viduryje; pasakysiu tik tai, kad dydžiu ji prilygsta siraniškajai**, – be galo banalu, reikia pripažinti. Užtat mano antroji nosis pasižymi originalumu. Ji kyšo žemiau mano apatinės lūpos, toje vietoje, kur paprastai yra smakras, iš kurio formos įmanu spėti, koks jūs – valingas ar bevalis. Taigi ši antroji nosis, kurios vardu vos nebuvo pavadintas šis kūrinys (mane itin įkvepia Simona de Bovuar***), yra tai, ką šnekamojoje kalboje įprasta vadinti taip – „smakras kaip medpadis". O tai reiškia, kad nosis primena *Canada Dry*. Jis turi nosies formą, nosies spalvą, tačiau nekvėpuoja, neturi šner-

* *Un marronnier* (skaityti: maronjė) – kaštonas. *(Pranc.) (Vert. past.)*

** Autorius daro aliuziją į prancūzų dramaturgo Edmono Rostano (1868–1918) veikėją Sirano de Beržeraką, garsėjusį pernelyg didele nosimi. *(Vert. past.)*

*** Simona de Bovuar (1908–1986) – prancūzų rašytoja, filosofė, Žano Polio Sartro žmona, esė „Antroji lytis", romano „Mandarinai" ir memuarų „Jėgų žydėjimas" autorė. *(Vert. past.)*

vių ir todėl retai pasigauna slogą. Tiesą sakant, toks atsikišęs smakras dažniausiai neturi jokios paskirties. Jis nei trukdo, nei naudingas. Jis man niekuo nenaudingas, kaip ir kojų pirštai; tai – pati nereikalingiausia mano kūno dalis. Ir vis dėlto aš nesiskirčiau gyvenime su juo nė už ką. Prisiminkime dar sykį Sirano: „Tai tik dar gražiau, kai žinai, jog nenaudinga" (paskutinis veiksmas). Šiuos Rostano žodžius dažnai pateikdavau kaip argumentą plastinių operacijų chirurgams, kurie mielai būtų pavertę mano antrąją nosį bandymų dirva savo skalpeliams.

Galimas daiktas, jog ilgainiui abi mano nosys linkusios susijungti ir šitaip tik pabrėžia įgimtą mano niurzglumą, kurio bet kokia kaina stengiuosi atsikratyti. Beje, tai ir yra didžiausias mano gyvenimo rūpestis: ar mano nosis ir smakras išties kada nors susilies? Yra žmonių, kuriems nerimą kelia mirtis, Dievas ar Marselio „Olimpiko"* pašalinimas iš Europos taurės pusfinalio. Leiskit nusijuokti! Manasis nerimas – kur kas didesnis: jis „puošia" mano snukį, tai tikra morfopsichozė!

Tik įsivaizduokite išstypusį gaišeną su dviem nosimis, ir susidėliosite maždaug aiškų vaizdą apie šio romano herojų. Galiausiai niekas negalės manęs kaltinti pagražinus savąjį įvaizdį savo kūriniuose.

* Marselio „Olimpikas" – garsi Prancūzijos futbolo komanda. *(Vert. past.)*

Markas Maronjė mėgsta paūžti. Ir tai ne vien tik jo kaltė: aplinkui visi tik ir galvoja apie linksmybes, o be to, jam nuolat buvo kalama į galvą, kad pirmiau – linksmybės, o tik paskui – visa kita. Kartais pasitaiko, jog kai kurie tokie vakarėliai jam sukelia vien šleikštulį, tačiau jam ir į galvą neateitų mintis nenueiti bent į vieną iš jų. Jis ilgai nedvejoja, ką rinktis – gerą knygą ar saują konfeti, ir netrukus šių mažyčių įvairiaspalvių popierinių rutuliukų lietus pamažu nusėda ant jo, amžino studento, vienspalvio sportinio švarko.

Be jokios abejonės, jis domisi ir kai kuo daugiau. Pavyzdžiui, kolekcionuoja Žako Lustalio animacinius filmus ir Serchijo Mendeso kompaktines plokšteles. Jis, beje, studijavo politikos mokslus ir šiek tiek teisę. Būtų pernelyg kvaila manyti, jog Markas krimto mokslus vien tik todėl, kad pateisintų savo tėvų lūkesčius: pernelyg užtrukusį jo mokslą aukštojoje mokykloje galima būtų paaiškinti dar ir tuo, kad jis sąmoningai vilkino savo išėjimą į Tikrąjį Gyvenimą. Niekados nepasitikėkite žmonėmis, apsišarvavusiais daugybe diplomų: statistikos duomenimis, tokie žmonės – patys didžiausi bailiai.

Bet vieną gražią dieną Markas, šiaip ar taip, buvo priverstas imtis darbo. O kadangi jis mėgo linksmai leisti laiką, tai galų gale savo bemieges naktis ėmė aprašinėti įvairiuose žurnaluose vaškiniu popieriumi. Šitaip jis buvo paskirtas pramogų apžvalgininku, ir jam pavyko savo pomėgį paversti profesija. Ar tik ne apie tai sakoma: „sieti naudą su malonumu"?

Po nedėkingo amžiaus ateina klestintis amžius; Peliuko Mikio klubą keičia klubų Mikis. Taigi, baigiantis vienišai ir inkštiruotajai paauglystei (paprastai – tai du neatsiejami dalykai), jis gan lengvai įžengė į lengvabūdišką visuomenę, kitaip dar vadinamą linksmąja. Dalyvaudamas ralio lenktynėse, kuriose nebuvo nė vieno automobilio be duslintuvo, jis greitai perprato pagrindines gyvenimo taisykles, iš kurių svarbiausia – pantomima.

Proto pantomima, šventės pantomima, merginimo pantomima. Puikiai atlikus savo vaidmenį tokiame farse, galima drąsiai atremti bet kokią gyvenimo negandą, aišku, laikantis tam tikrų atsargumo taisyklių. Markui buvo gaila tų, kurie neištvėrė tokios mokyklos: jiems lemta gyvenime būti Savimi. Kokia nuobodybė!

Pamažu šis jo vaidybinis smurto menas įgavo kur kas didesnių užmojų popietiniuose susibūrimuose, iki paryčių nusitęsiančiuose vakarėliuose, kokteiliuose, rengiamuose po vernisažo, vaišėse nelaimingų atsitikimų proga, povestuvinėse puotose, šventėse, ruošiamose po inauguracijų, egzaminų aplaistymuose bei pusryčiaujant nusidulkinus. Šitaip jis darėsi žinovas, kurio nuolat buvo teiraujamasi, kur ir kurią valandą reikia būti. Kadangi tų kišenpinigių, kuriuos jam duodavo tėvai, saviems reikalams neužtekdavo, jis ėmė pardavinėti savo žinias laikraščiams. Kviestiniai svaigindavosi, o jis galėda-

vo pasiteisinti: už dalyvavimą tokiuose pobūviuose jam mokama. Patogi veidmainystė: atsargiai – už vienos pantomimos gali slėptis kita.

Nors gal ir įmanomas toks dalykas, kad gyvenimas ima panėšėti į šventę, tačiau Markui visuomet buvo svetima mintis, jog šventės gali tinkamai pripildyti žmogaus gyvenimą. Kaip matysime, jis apsiriko tik labai menkai.

– Tu ŠŪDPALAIKI! (skardus antausis į kairįjį žandą)
– Dar tu man už tai sumokėsi! (smūgis galva į nosį)
– PEDERASTE! (ir smūgis koja į pautus)
– Kad tu padvėstum! (smūgis medine taburete į dantis)
– UŽMUŠIU tave! (ir kavinukas su verdančiu vandeniu lekia tiesiai į veidą)

Mudu su Žanu Žoržu dažnai kivirčijamės.

Žanas Žoržas – geriausias mano draugas, jeigu dar įmanu kalbėti šiais laikais apie tikrą draugystę. Bet taip pat jis ir didžiausias mano priešas: šie abu dalykai puikiai dera. Jis gyvena vienas gan įspūdingame didžiuliame name, kurį jam užleido jo senas dėdė škotas. Po daugelio mėginimų nusižudyti, kuriuos įtariu tik *per klaidą* nepavykus, Žanas Žoržas nutarė kitaip atsikratyti nuobodulio. Būtent šitaip jis tapo vienu didžiausių Paryžiaus ūžautojų, užkietėjusiu girtuokliu bei visų pripažintu kvaišalų vartotoju, o ir viena juokingiausių asmenybių, kurias tik man kada nors teko sutikti. Užtenka pasakyti, kad jis turi surinkęs visas savo gerųjų savybių ydas. Juk visuomet rasi bent kruopelę tiesos net labiausiai nuvalkiotuose posakiuose.

Sutikau Žaną Žoržą vienoje šešiasdešimties asmenų eilėje. Žmonės spietėsi prie įėjimo į Paryžiaus komiškąją operą verždamiesi patekti į vieną tų iškilmingų vakarėlių, kuriuose prisiryjama už aukso kainą ir per kuriuos dalis surinktų lėšų skiriama likimo nuskriaustiesiems. (Beje, nieko čia nepadoraus: priešingai, tokia labdara, regis, net mažiau veidmainiška nei kitos, o ir, beje, kur kas linksmesnė.) Taigi toje grūstyje pastebėjau vėjavaikį, vilkintį švarku ilgais skvernais ir plūstantį susirinkusiuosius. Pamažu jam pavyko išjudinti juos šokiui tarp stalų, ritmingai grojant čigonų orkestrui. Jis pats traukė dainą visa gerkle vedžiodamas žmonių virtinę – tą ilgą asmenybių, plojančių rankomis, traukinuką; tarp jų aš atpažinau trejetą tuometinių ministrų, du tarptautinės spaudos magnatus ir septynis garsius topmodelius. Aš irgi prisidėjau prie jų. Visi garsiai juokėsi, įnirtingai mosikavo rankomis, mėtė vėduokles ir skrybėles ant balkonų. Tik gaila, kad ši linksmybė, beje, kaip visos linksmybės, truko neilgai, ir pamažu šokėjų gretos ėmė retėti. Kiekvienas sėdosi į savo vietą, ir netrukus Žanas Žoržas, dainuodamas ir plodamas, liko vienui vienas Komiškosios operos fojė viduryje. Bet kuris kitas, pavyzdžiui, kad ir aš, būtų tučtuojau bėgęs slėptis už stulpo ir palaukęs, kol praūš gėdos banga. Bet Žanas Žoržas nė neketino taip elgtis. Jis užsikorė ant stalo ir ėmė rėžti kalbą susirinkusiesiems gerdamas vyną tiesiai iš butelio, vartydamas taures su šampanu, bučiuodamas vienai senai hercogienei korsažą, šokinėdamas nuo vieno stalo ant kito nelyginant mitinis demonas. Kol galiausiai abiem kojomis atsidūrė mano lėkštėje ir aptaškė man marškinius žąsų kepenėlių padažu. Stalo kaimynė tą vakarą daugiau nepratarė man nė žodžio. Taip mudu ir susipažinome, ir tai kone viskas, ką atsimenu.

Aš taip niekad ir nepripratau prie šio veikėjo dūkimo. Tiesą sakant, tas jo „viešbutis“ – nepernelyg įspūdingas, ką jau kalbėti apie tai, kad panėšėjo į ispanų užeigos namus: pas Žaną Žoržą be perstogės nakvodavo apie dešimtį žmonių, mergaičių ir berniukų, ir aš buvau linkęs nematyti, ką jie ten veikia. Šis namas buvo vertas vadintis viešbučiu, nors „pereinamasis kiemas“ – irgi neblogai skamba. Žanas Žoržas visus, kurie tik pas jį užeidavo, priimdavo išskėstomis rankomis: jeigu jūs būdavot ištroškęs, jis jums pasiūlydavo išgerti, jeigu jūs būdavote išalkęs, jis jums atidarydavo savo šaldytuvą, o jeigu jūs turėdavote dar kitokių norų, jis ir tuos stengdavosi patenkinti. Kai kurie tie vakarėliai, – o jų nemažai man teko praleisti pas jį, – paliko man geriausių (o ir blogiausių) atsiminimų, ir vis dėlto, laikui bėgant, man labiau patikdavo matyti Žaną Žoržą kitoje aplinkoje. Savo namuose jis niekad nebuvo iki galo savimi. O galbūt kaip tik toks ir buvo.

Naktimis žmonės ne prakaituoja, o mirkte mirksta. Jų rankos purvinos, panagės juodos, skruostai įkaitę, kojinės apsmukusios, kaklaraiščiai persisukę. Po valandos, praleistos naktiniame bare, net pati dailiausia pasaulio mergina ima panėšėti į padavėją. Ir kaip aš gebėdavau šitaip siausti?

Kai kada paryčiais, grįžęs namo, mėgindavau suskaičiuoti, kiek išgėriau per naktį. Septyni viskio, butelis kažkokio mišinio ir dar septyni viskio (mat esu linkęs į simetriją), du degtinės, pusė butelio alaus ir dvi aspirino tabletės, – viso labo toks vidutiniškai būdavo suvartotų svaigalų kiekis per naktį. Laimė, po ranka visados turėjau Gustavą Malerį, kad greičiau užmigčiau.

Gali pasirodyti, jog koneveikiu tą epochą, bet – nieko panašaus. Tai išties buvo nuostabios akimirkos, ir gyvenimas tuomet kur kas mažiau slėgė. Beje, iš šalies šitai sunku suprasti.

Šiandien žinau, kad niekad neteks man apiplaukti aplink pasaulį, kad niekad nebūsiu *Top 50* pirmasis numeris, kad niekad nebūsiu Respublikos prezidentas, niekad nenusižudysiu, niekad nebūsiu paimtas įkaitu, niekad nebūsiu heroino gerbėjas, niekad nebūsiu orkestro dirigentas ir niekad nebūsiu nuteistas mirti. Šiandien jau žinau, kad mirsiu natūralia mirtimi (nuo pernelyg didelės *Funk Food* dozės).

Taigi mes virtome kelnėtaisiais pašaipūnais. Būtent Žanas Žoržas rado šį posakį vienoje Džeko Keruako knygoje. Ir jis mums tiko, net jeigu ne visada mūsų šaipymaisi buvo kelnėti, o juokai – ironiški. Žmonėms reikalingos etiketės, o ši – kuo gi prastesnė už kitas.

Tokiais išsišokimais mes sutelkėme aplink save būrelį linksmų ūžautojų, jie mielai prisiėmė šį vardą (per daug net nesigilindami). Galimas daiktas, kad išgarsėjome nė patys to nesitikėdami. Pagrindinis mūsų užsiėmimas buvo linksmintis; o likusį laiką kai kurie dirbdavo, bet dauguma miegodavo; žodžiu, visi gaivaliodavosi.

Nuolatiniai ūžavimai padėjo mums sukurti tam tikrą deontologijos ir etikos kodeksą; jis susidėjo iš keturių auksinių taisyklių. Pirmoji taisyklė: bet kuris vykęs pasilinksminimas – improvizuotas; antroji taisyklė: kontrastų dvasia yra būtinybė; trečioji: naktį mergaitės pavirsta dviem speneliais; ir ketvirtoji: ūžautojams negalioja jokios taisyklės. Du paskutinieji įsakymai buvo paskelbti PO vakarienės, todėl ir atrodo tokie poetiški.

Vieną vakarą mudu su Žanu Žoržu žiūrėjome televiziją. Kaip tik rodė laidą apie alkoholizmą. Kažkoks rašytojas pasakojo apie alkoholio žalą jo gyvenimui: žmona jį paliko, talentas taip pat.

– Kiek ledo gabaliukų tau dėti į viskį? – pasiteiravo manęs Žanas Žoržas.

Manau, kad toks sąmojis liudija tą sveiką protą, kuriuo vadovaudamiesi kelnėtieji pašaipūnai buvo pasirengę drąsiai stoti prieš savo likimą.

Tais laikais dar nevartojau kvaišalų. Piktnaudžiavau įvairiausiais kokteiliais, bet man niekaip nepavykdavo patekti į dirbtinai susikuriamą rojų. Ši negalia jokiu būdu nebuvo pernelyg mano menko smalsumo padarinys: mėginau užsirūkyti kvaišalų, tačiau nevaldomi kosulio priepuoliai menkino mano dedamas pastangas priartinti nebūtį. O tie įvairiausi milteliai ir tabletės, kuriomis taip žavėjosi mano draugai, man priminė licėjaus laikus, chemijos mokytojo Kazobono pamokas (sveikinu jį šia proga). Taigi kol kas atsiribojau nuo viso to ir likau ištikimas vien etilui. Beje, tais laikais kokainas kol kas dar nepatekdavo pro šiaudelį į baltą mano šnervę, o vienintelės injekcijos į veną, kurias teko patirti, buvo skirtos ne sunaikinti realybei, bet poliomielitui gydyti.

Kelnėtieji pašaipūnai buvo turtingi, o sykiu ir kilnūs. Tarp jų galėjai sutikti girtų studentų, barzdotų meno žinovų, našlaičių tėvelio sūnelių, amerikiečių, kurių vienai ypač neblogai pasisekė, jaunuolių, ištroškusių gyvenimo patirties, senių, geidžiančių jauno kraujo, manekenų, ieškančių vitrinų, turistų, sutiktų Eliziejaus laukuose, įsimylėjėlių porelių, sudužusių porų, taip pat porų, laukiančių kūdikio, vienišų porų ir porų, gyvenančių kaip pora. Kelnėtieji pašaipūnai buvo juokingi iki ašarų ir kandūs, bet kilniaširdžiai. Mes ir buvome tie kelnėtieji pašaipūnai, todėl reikėjo arba eiti su mumis, arba sukti savais keliais.

Sutemus kelnėtieji pašaipūnai ištraukdavo į gatves ir susitikdavo baruose. Jie užsisakydavo vyno, kalbėdavosi su mergaitėmis, kritikuodavo jų sužadėtinius, garsiai keikdavosi, vėl užsisakydavo po bokalą alaus, valgydavo suvožtinius su kepenų paštetu, gerdavo valandų valandas, o paskui išvirsdavo į gatvę nusimyžti tardami maždaug tokius žodžius: „Kad perkūnas jį trenktų – tokį sušiktą gyvenimą!“ Arba dar: „Tos mergos skraido padebesiais: jos vaikščioja nelyginant angelai po mūsų svajonių vaivorykštę“.

Kiek vėliau jų užsiėmimai ėmė kisti. Vieni pašaipūnai eidavo į vakarėlius, kiti – naktis leisdavo naktinėse diskoteko-

se, tačiau rytas juos visus užklupdavo ten, kur jie ištikimai ir būdavo: vienus – bejėgiškai gulinčius nutekamuosiuose grioviuose, kitus – prabangiuose rūmuose, o dar kitus – automobiliuose ar policijos nuovadose. Galbūt vieną dieną jie surimtės, įsigis senovinių baldų, o sekmadienio popietes leis kartu su draugais žaisdami tenisą. Tačiau kol kas – kol kas viso to dar nėra jų dienotvarkėje.

Kol kas kelnėtieji pašaipūnai tik svajoja apie gyvenimą jachtose po saule, kur išsitiesę šezlonguose gurkšnoja braškių skonio daikirį jaunų kino aktorių draugėje. Arba, pavyzdžiui, kaip ūmai praturtėja Niujorko pakrantėje lošdami *Alphabet City* partijas tarsi koks rašytojas benamis, skęstantis kokaino liūne. Juos viliote vilioja nerūpestingas gyvenimas, kai nereikia kasdien eiti į darbą, nereikia grįžti namo, nereikia žiūrėti televizoriaus. Tikrų tikriausias buržuazijos parazitų, prabangą mėgstančių teroristų gyvenimas, gyvenimas, kai vasara trunka kiaurus metus. Jie įsivaizduoja save kaip Bonį de Kasteljanį Rausvuosiuose rūmuose ar kaip Džoną Fentą Puan Diume, ar Kortą Maltesą Meskitos apelsinmedžių soduose Kordoboje, ar Patriką Modijaną Biarico rūmų viešbutyje, ar kaip Džo Dalesandrą „La Factory“, Aleksį de Rėdė Ferjere, ar Četą Beikerį Romoje, Helmutą Bergerį Šventajame Bartolomėjuje, Antuaną Blondeną Rubene, Čarlsą Hasą „Žokėjo“ klube, Aleną Pakadi – „Palace“, Morisą Ronė – Liuksemburgo sode, o gal kaip Džo Ramonesą C. B. G. B. klube.
Viskas buvo leidžiama, užteko tik įlipti į taksi ir tyliai su šypsena šnibždėti „į dešinę, į kairę“. Užmigdavo jie ant galinės sėdynės, o nubusdavo Samarkande ar Grenados Alhambroje. Kažkokios būtybės, panašios į persų moteris, įteikdavo pačių nuostabiausių gėlių puokštes, ir kiauromis naktimis

nenutildavo dainos. O kartais jie atsidurdavo Berlyne, kokiame nors purviname kambaryje, kur ant kilimo išvartytos mėtydavosi lipnios taurės, peleninės su nuorūkomis, Kastanedos knygos... ar švirkštai po liežuviu...

Jie blaškydavosi tarp aukščiausiojo – komforto – idealo ir aristokratams būdingo įsivaizdavimo laikinai neturėti nieko, kad vėliau turėtum viską. Jie niekad nebūtų pritapę prie penktojo dešimtmečio stileivų ar šeštojo dešimtmečio egzistencialistų, septintojo dešimtmečio jėjė gerbėjų, aštuntojo dešimtmečio hipių nei prie devintojo dešimtmečio japių: užtat jie bus visais jais išsyk 2000-ųjų metų išvakarėse. Kiekviena savaitės diena sutapo su visu dešimtmečiu. Pirmadienis buvo kontrabandos, karo padėties ir džiazo pusrūsių diena. Antradienis – kabrioletų, plačių kaklaraiščių ir trumpai kirptų plaukų diena. Trečiadienis – dainų, skambančių vėjyje, juodų kojinių ir Karnabio gatvės ritmo diena. Ketvirtadienis – indiškųjų kanapių, bendruomenės ir komunizmo diena. Penktadienis – šiuolaikinių šventeivų, angliškos apykaklės ir izoliacinių dėžių diena. O atėjus savaitgaliui jie mėgindavo padaryti neįmanomą dalyką: būti patys savimi ir užbaigti šį sklidiną šurmulio amžių, kaip kažkas yra pasakęs.

Deja, šiandien jiems sunku pakelti tą liūdnos jaunystės jungą, sunku tuščiai gyventi, nuolat klausytis aimanų, regėti šios epochos nykią *new wave,* jos banalias kalbas ir stereotipinį mados šauksmą. Laimė, jiems dar likę keletas senų kvailių, kuriais gali žavėtis. Bet jie – tie seni kvailiai laiko aukštai iškėlę galvas. Tikėkimės, jog kelnėtieji pašaipūnai bent jau pasens anksčiau, nei lemta. Beje, tai padėtų išspręsti šį klausimą.

„Džiaugsmo ir skausmo kaita.“ Gyvenimas buvo tikra Šopenhauerio bostelija. Visi šokdavo, kai reikalai klostyda-

vosi gerai, ir šitaip buvo kovojama su liūdnos laimės akimirkomis. Visi krisdavo ant žemės, kai reikalai pakrypdavo į blogąją pusę, ir šitaip buvo miegama ant jos griuvėsių. *House music* laikais šis kratinys, įrėžtas senuose Džeimso Brauno, Očio Redingo, Džordžo Klintono ir *Sly Stone* hituose, šitoji bostelija iškildavo nelyginant simbolių kalba, nes visas pasaulis buvo virtęs *house* muzikos plokštele, epochų, kultūrų, kalbų, žmonių ir stilių verpetu, kur ypač išsiskirdavo Lyn Kolins *ooh yeah.* Žodžiu, gyvenome Visuotinės atrankos, Kolektyvinio megakratinio ir Nuolatinio televizijos programų perjunginėjimo erą. Ir nebūtų buvę jau taip blogai, jeigu būtume žinoję, KAS yra diskžokėjas.

Bostelija neatspindėjo visuomenės, o tik siūlė gyvenimo būdą, grįstą dviejų taktų principu: *allegro* ir *lamento*, kurie buvo kaitaliojami tol, kol užtekdavo jėgų. *House* buvo protokolas, o bostelija – kova. *House* buvo šiuolaikinis šokis, paįvairinamas praeities elementais, o bostelija – praeities laikų šokis, lengvai pritaikomas šiuolaikiniame gyvenime.

Ir vis dėlto kelnėtieji pašaipūnai buvo labiau linkę vertinti linksmo gyvenimo sinusoidę nei elektrinių mušamųjų lėkštumą.

Kai pirmą kartą išvydau Aną, ji gulėjo ant žemės visa kruvina. Dėkui Dievui, ji patyrė tik keletą įdrėskimų, tačiau bomba sprogo visai šalia: tiksliau – meno knygų skyriuje. Laimė, tais laikais aš domėjausi vien pornografiniais skaitalais, o Ana vartydavo madingų žurnalistų politines esė. Mūsų nesidomėjimas kultūros dalykais išgelbėjo mudviem gyvybę.

Be jokios abejonės, sprogimo sukelta banga parbloškė visus ant žemės. Iš visų pusių buvo girdėti klyksmai; ant sienos kabojo prilipę rankų dalys ir keletas Sorbonos universiteto profesorių, ir Ana, įsmeigusi sustingusį žvilgsnį į lubas, ir aš, žiūrintis į Aną. Atsimenu, jog tuomet palaikiau ją mirusia ir apgailestavau, kad visur aplinkui tiek daug ugniagesių. Manau, kad tikrai būčiau pasinaudojęs proga kitomis aplinkybėmis: Anos lavonas mane jaudrino.

Iki ligoninės važiavome tylėdami.

– Manote, kad ilgai jums teks čia būti?

– Tiesą sakant, nežinau, nors man tai kelia nerimą – mano automobilis liko pastatytas dvipusėje eismo juostoje priešais knygyną.

Niekas nežinojo, kas įvykdė šį išpuolį, o policija taip ir nesurado teroristų: gaila, aš taip ir nesužinojau savo geradarių vardo. Bet, gerasis likime, juk nebūčiau iš jų pareikalavęs 471 franko už automobilio nutempimą.

Mano susitikimas su Ana pasikėsinimo dieną niekaip man nėjo iš galvos tomis ilgomis naktimis, kurias pertraukdavo trumputės dienos, tokios trumpos kaip šmaikštus sąmojis. Ši mergina temdė man protą. Ji mane švitino, akino, jaudino. Pykau ant savęs, kad tą dieną vaidinau džentelmeną ir nepaprašiau ją telefono numerio. Ar teks man ją sutikti dar kada nors? Maniau, kad po tokios nevykusios pažinties turiu gan mažai vilties dar sykį su ja pasimatyti. Tačiau aš žiauriai apsirikau. Išties per tą pasikėsinimą ji buvo itin rami, tokios jos daugiau niekad man jau neteko matyti.

Netrukus išgirdau kelnėtuosius pašaipūnus kalbant būtent apie ją. Turiu pasakyti, kad buvau be galo iškalbus pasakodamas apie mūsų nuotykį. Be to, maniau, jog visur kur pasakodamas šią istoriją galiausiai aptiksiu kokius nors šios merginos pėdsakus. Šiek tiek pagražindavau šį epizodą įterpdamas tai čia, tai ten keletą didvyriškumo nuotrupų, tikroviškų, bet ne tikrų. Juk mes dažnai, susitikę su draugais, imame pliaukšti niekus, nes tie patys žmonės, be abejo, nuolat kalbasi apie tuos pačius dalykus. Todėl man knietėjo suteikti gyvenimui šiek tiek aštrumo. Ir šitai truko iki to vakaro, kol galiausiai vienas senas perdyla dvigubu pagurkliu nusižvengė man tiesiai į veidą.

– Na, na! Ir jums ne gėda pasakoti tokias nesąmones apie mano dukterį? Ji man liepė jums perduoti, kad kaip tik ji jus nunešė į greitosios pagalbos automobilį, o ne jūs ją!

Žmogelis manė mane įžeisiąs, o jis tik atvėrė man duris į laimę. Nuo tol žinojau, kur ją rasti. Tai man kainavo burbono butelį: Anos tėtis turėjo nepasotinamą gerklę, kurią pridengdavo kaklaraiščiu su žirniukais. Tačiau, kad ir kaip ten būtų, tikslas pateisina priemones, ar ne?

Bėda tik, kad tuo metu gyvenau ne vienas. Viktorija apsigyveno pas mane po metus trukusių uoliai ir ištikimai teikiamų paslaugų, ir aš pripratau prie jos nuolatinio buvimo šalia. Mudu buvome vadinamoji jauna dinamiška pora, mūsų egoizmas papildė vienas kito, o mudviejų jausmų vangumas mus ypač vienijo. Meluočiau teigdamas, jog niekad nesu jos mylėjęs; tiksliau, mano susižavėjimas ja iš pradžių ne didėjo, kaip aš tikėjausi, bet laikui bėgant tik blėso virsdamas pasišlykštėjimu ir nuolatiniu beprasmiu erzinimu, kuriuo gyvenimas apdovanoja romantiškas sielas. Mudu nuolat apsimetinėjome ne tik lovoje, bet ir kitur. Mūsų meilė virto kardsaitės holograma. Tai buvo visiškai tikra, bet stigo poetiškumo: ir apskritai man labiau būtų patikusi Šventoji Mergelė. (Esu, matyt, labiau Solialis nei solipsistas.) Ji rūkė *Marlboro light,* gėrė *Coca light*, o ir dulkinosi *light* (visados užgesindavo šviesą, nors aš būdavau prieš).

Taigi Viktorijai grėsė pralaimėjimas. Tik pamanykit, koks nuostolis: ji buvo graži, aukšto ūgio, kilminga, kvaila, snobė ir dar multimilijonierė, turinti daugybę svarų sterlingų. Jai tik ir rūpėjo, kaip iššvaistyti tėvelių pinigus ir jaunystės energiją. Ji kiekvieną vakarą eidavo pasilinksminti ir niekad manęs nieko neklausinėdavo, jeigu aš grįždavau vėliau už ją. Jos tėvas turėjo butų visose didžiosiose pasaulio sostinėse: Londone, Niujorke, Bandžulyje, Tokijuje, Borm lė Mimozoje, neskaičiuojant visų tų namų, kuriuos paveldėjo iš savo giminės. Mudu dėl visų tų antraeilių gyvenamųjų vietų laisvai galėjome taikyti į Gineso rekordų knygą

Pagaliau kodėl turėjau atsisakyti savo principų? Ir tai pranoko mane patį: žinojau, kad mudu išsiskirsime. Troškau įsimylėti. Kažkokia keista užgaida, nesveika išmonė man trukdė tęsti šiuos tokius nepavojingus santykius. Kažkoks vidaus

balsas man kuždėjo, jog Ana kaip tik ir yra taip laukto išsiskyrimo pateisinimas. Galėjau vesti vienturtę dukterį su dideliu kraičiu ir vis dėlto labiau buvau linkęs klausyti savo širdies šauksmo.

Viktorija man paliko vien tik atsiminimus apie valgymą. Laiką mes leidome restoranuose. Anksčiau būdavo taip: norint suvilioti moterį ar ją išsaugoti, reikėjo nusivesti ją į teatrą, Operą ar paplukdyti valtele po ežerą Bulonės miške. Nūnai teatrai gauna subsidijas, operos – įgrūstos į Bastiliją*, o Bulonės miškas prarado pirmykštį žavesį. Nuo šiol reikia tenkintis vien restoranais. Mes priversti žiūrėti, kaip mūsų geismų objektas kramto veršienos inkstus, kaip mūsų svajonių būtybė dvejoja, ką rinktis: kamambero** ar tąsaus bri*** sūrio gabalėlį, regėti, kaip dieviško grožio moteris tampa gurgiančių vidurių auka. Rijimas nūnai atstoja bučinius, o šakučių žvangėjimas nustelbia meilės prisipažinimą.

Kas šiais laikais lieka iš užgesusios meilės? Vien atsiminimai, susiję su skrandžiu. Tarkim, kad ir Glorija – ji man primena braškių pyragą su plaktos grietinėlės kremu, Leopoldina kartą vos neužspringo meliono sėkla, Margarita apgirto po trečiosios tavelio**** taurės. Taigi likite sveikos, kavatinos! O Viktorija – ji paliko vien atsiminimus apie netikusį virškinimą.

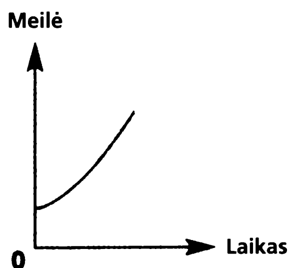
* Naujasis Paryžiaus operos teatras įsikūręs Bastilijos aikštėje, kur kadaise stūksojo garsusis Bastilijos kalėjimas, kurį 1789 m. liepos 14-ąją užėmė liaudis. *(Vert. past.)*

** Tradicinio Prancūzijoje gaminamo sūrio rūšis. *(Vert. past.)*

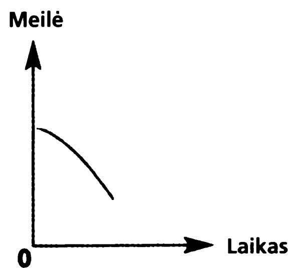
*** Dar viena tradicinio Prancūzijoje gaminamo sūrio rūšis. *(Vert. past.)*

**** *Tavelis* – rausvas kvapus vaisių skonio vynas. *(Vert. past.)*

Iš pradžių maniau, kad meilė nuolat auga (žr. 1 pav.). Bet po daugelio nusivylimų supratau, jog ji nyksta (žr. 2 pav., vadinamąją Viktorijos kreivę).

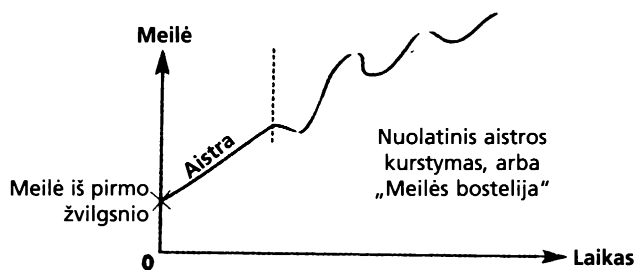

1 pav.

2 pav.

Galimas daiktas, jog yra dar ir trečioji meilės atmaina. Kartais abipusė meilė iš pirmo žvilgsnio, jeigu bus nuolat įvairinama kelionėmis, išgertuvėmis ar nepagrįstomis šeimos scenomis, gali virsti ilgalaike aistra (žr. 3 pav.).

3 pav.

Taigi matematinis tikslumas padėjo atlikti jausmų analizę.

Pagaliau man pavyko surasti Aną. Apsimečiau, kad visiškai atsitiktinai su ja susidūriau; o iš tiesų jau daugiau kaip valandą stovėjau priešais daugiaaukštį pastatą, iš kurio ji išėjo. Susižavėjęs žiūrėjau į jos laibas blauzdas ir tobulus antakius; pasakiau jai, kad ėjau iš dantų gydytojo, o ji tik valiūkiškai traukinėjo savo švarkelio užtrauktuką. Mane išmušė raudonis (niekad nemokėjau meluoti), ją taip pat: matyt, bus užsikrėtusi nuo manęs. Šeštą valandą vakaro Brazilijos aikštėje septynioliktame Paryžiaus rajone* viskas aplinkui plieskė raudona spalva. Šviesoforai degė raudonai, automobiliams stabdant užpakalyje įsižiebdavo raudonos šviesos, o man dingojos, kad net ir saulė įgavo purpurinį atspalvį.

Vienu balsu nutarėme, kad jos tėvas rytoj turi pakviesti mane vakarieniauti. Jis mokėjo virti puikų po-ta-fė**, o be to, gerai pažinojo mano senelį. Taigi šis mielas žmogelis vis dėlto papasakojo Anai apie mane! Visuomet reikia susibičiuliauti su tėvais (išskyrus tuos atvejus, kai nesantaika perduodama iš kartos į kartą; tada geriausia iškart pasirinkti, kurią pusę palaikyti; tačiau dabar toks klausimas išvis net

* Paryžiaus miestas suskirstytas į 20 administracinių rajonų. *(Vert. past.)*

** Tradicinis prancūzų patiekalas: jautienos sultinys su daržovėmis. *(Vert. past.)*

nekilo. Buvo aišku, jog Ana žavėjosi savo senu tėvu pensininku, buvusiu *Collège de France** dėstytoju, prasigėrusiu mokslininku ir filosofu bambekliu, davusiu jai visišką laisvę nuo to laiko, kai žmona jį paliko ir išėjo su kažkokiu italų kilmės psichoanalitiku, kuris iškart po to sėdo į kalėjimą).

Šis susitikimas truko ne ilgiau kaip penkias minutes, tačiau įsirėžė man į atmintį. Grįžęs namo užsimerkiau stengdamasis dar sykį įsivaizduoti mudviejų susitikimą, Anos kelius, jos lūpų dažo spalvą, jos ranką, žaidusią su užtrauktuku. Visi užtrauktukai primena žaibus**. Stovėdamas priešais veidrodį vėl atmerkiau akis ir tariau: „Pasiduokit! Jūs apsuptas!" Kaip aš galėjau atsisakyti to linksmo žodžių žaismo.

Paskui surinkau telefono numerį ketindamas paskambinti Žanui Žoržui ir viską jam papasakoti, bet į kambarį įėjo Viktorija, ir pokalbį teko nutraukti. Ji mūvėjo džinsais, buvo apsivilkusi juodą megztinį stačia apykakle, o veide atsispindėjo abejingumas. Mudviejų išsiskyrimas tapo neišvengiamas; tačiau dar nebuvo aišku, kuris iš mūsų imsis iniciatyvos. Jaučiausi pernelyg silpnas tai padaryti, tačiau manoji savimeilė skatino ryžtis šiam žingsniui. Nenorėjau šiuo atveju imtis atsakomybės: ar tik ne galantiškumas reikalauja praleisti moteris į priekį?

– Einu į kiną su Elizabeta. Gal nori eiti kartu? – paklausė ji manęs.

– Ne, dėkui: turiu atspausdinti vieną straipsnį.

Jos draugė Elizabeta rengėsi kaip tikra gailestingoji sesuo, taigi su tokiais savo drabužiais panėšėjo į vienuolę. Aš pui-

* Aukštojo mokslo įstaiga, įkurta 1530 m. Paryžiuje. *(Vert. past.)*

** *Une fermeture éclair (pranc.)* – pažodžiui išvertus į lietuvių kalbą reikštų „segtuką – žaibą". *(Vert. past.)*

kiai žinojau, kokį filmą juodvi rengiasi žiūrėti: ilgą ir Egipto gamybos. Paskui abidvi eis valgyti sušio ir kalbėsis apie Samjuelį Beketą.

– Šį vakarą pasistengsiu atsigulti anksčiau. Ir pabučiuok ją nuo manęs, – mečiau Viktorijai, kai ji jau leidosi laiptais žemyn skubėdama kuo greičiau mane užmiršti.

Žano Žoržo balsas buvo užkimęs. Neįmanoma įsiterpti jam kalbant. Jis pasakojo man vakarykštės nakties nuotykius: viename bistro susitikęs keletą kelnėtųjų pašaipūnų, su jais kiek išgėręs, mat kiekvienas jų, kaip įprasta, iš eilės statęs, tada susitikę nėščią merginą, kuri ir pati gerai nežinojo, nuo ko pastojusi, ir kurią parsivedę pas jį į namus. Žanui Žoržui niekaip nesistojo, jie išsimaudę su rūbais po šaltu dušu, ji jį išgrūdusi iš kambario, o jis slankiojęs palikdamas paskui save muilino vandens klanus koridoriuose ir už tai gavęs pylos nuo durininko ir taksi vairuotojo. Šiuo metu jam kiek skauda galvą. O kodėl aš jam skambinu? Ketinau jam jau pasakoti apie Aną, kai jis mane nutraukė: prasidėjo futbolo varžybos, ir jam reikia eiti nupirkti šampano savo draugams naujakuriams.

Kaip aš ruošiausi vakarienei pas Aną? Dvejojau rinkdamasis kaklaraištį. Neturėjau teisės klysti. Taigi užsirišau tamsiai mėlyną kaklaraištį su baltais žirniukais, apsivilkau baltus marškinius, sportinį storo audinio švarkelį, be jokių pagražinimų ir kišenėlių: tai atrodytų pernelyg įžūliai. Apsiaviau tamsiai pilkos flanelės kelnes: atrodžiau gan liūdnai, užtat tvarkingai; santūriai, užtat nepriekaištingai. Batų raištelius užsirišau dviguba kilpa.

O tada liko pats baisiausias dalykas: juodi nosies inkštirai, barzdos plaukai, nepaklūstantys skutimosi mašinėlės ašmenims ir tik tryliktąjį kartą pasiduodantys. Tualetinis vanduo degina skruostus, o želė klijuoja plaukus, ir rankos nuo jos pasidaro lipnios. Laikas eiti, bet, žiū, iš nosies šnervės kyšo plaukas, antakiai suaugę į krūmą, o pincetas pernelyg išsikėtęs ir nesuima plauko. Ant marškinių apykaklės užtiškusi kraujo dėmė, ir vėl reikia viską pradėti iš naujo.

Jau visa valanda kaip vėluoju, o dar turiu pasiimti vyno butelį. Galiausiai apsivilkau marškinius raudonais langais, bet kaklaraištį palikau tą patį. Šitaip apsirengęs panėšėjau į mados dizainerį, ne kitaip.

O sakoma, jog merginoms reikia daug laiko, kol išsiruošia!

Pasiėmiau 1986-ųjų *Mouton-Rothschild* vyno butelį (tai ma-

no draugas). Automobilyje klausiausi *Eye Know* atliekamų *soul* stiliaus dainų.

Plyšojau visa gerkle. Vienu metu dvi praeivės juokdamosi parodė į mane pirštu. Tik tuomet išjungiau radiją.

Man pavyko rasti netoliese vietą automobiliui. Lifte dar sykį susišukavau. Jaudinausi lygiai taip kaip ir tądien, kai laikiau baigiamąjį prancūzų kalbos egzaminą vidurinėje mokykloje. Prieš nuspausdamas skambutį kiek luktelėjau, kol atslūgo raudonis, o tada – pirmyn.

Buvo siaubinga. Per visą vakarą Ana nepratarė nė žodžio. Nuo pat pradžių jaučiausi juokingas su tokia savo apranga. Jos tėvas buvo pasikvietęs savo draugų, kuriems buvo apie septyniasdešimt. Visi jie mūvėjo platėjančius į apačią džinsus, ir visų lig vieno plaukai buvo riebaluoti. Jų žvilgsniuose aiškiai galėjau įskaityti, ką jie mano apie mane: jie laikė mane ne savo vežėčiose sėdinčiu tėvelio sūneliu, manieringu dabita, surauktašikniu. O gal paprasčiausiai jiems aš atrodžiau paranoikas? Buvo aišku tik viena – manęs visi varžėsi, net ir Ana. Ji vengė mano žvilgsnių ir tik laukė progos pasikelti nuo stalo. Šį sykį ji netgi pasirodė man esanti ne tokia graži kaip kitais kartais. O ir pokalbis daugiausia sukosi apie mane: buvo klausinėjama, ką aš veikiąs, ką manąs, „kaip jaunas žmogus“, apie įvykius Rytuose, kokios naujausios tendencijos...

Blogiausia, kad aš nė kiek nesuglumau ir puikiai vaidinau niekingo nusigyvenusio turčiaus sūnelį. Tokiais atvejais sunku mane išmušti iš vėžių: juo labiau man svetima kas nors, juo geriau sekasi tokį vaidinti; juo mažiau esu kuo nors įsitikinęs, juo geriau pavyksta tai apginti. Juk ne veltui krimtau politikos mokslus.

Po vakarienės turėjau išklausyti vyresniųjų pamokymus. Kaip? Aš neskaitęs būtiniausių knygų, tokių kaip: „Apie visa

ko nenaudingumą“, „Sodomos gundymai“, „12,5 rašymo laipsnio“, „Botagas ir modernumas“. Ką? Politika man kėlė nuobodulį, ir aš nieko nesusigaudžiau apie Libano karą, netroškau nužudyti savo tėvų, niekad nebuvau ragavęs opijaus, niekad neturėjau homoseksualinių santykių, buvau visiškai abejingas Mišelio Turnjė kūrybai, nevartojau raminamųjų, ryšėjau kaklaraištį ir netgi nebuvau ribinių dešiniųjų šalininkas! Visi žiovavo, net ir Anos iškirptė; pamačiau vieną jos krūtį; taigi atėjau čia ne veltui.

Tą naktį paskutinįkart mylėjausi su Viktorija. Buvo stengiamasi atsigriebti oraliniu būdu. Nenoriu būti niekšas, bet tai kone geriausias būdas pasitenkinti. Ne vien tik ratai būna stebuklingi.

Pagaliau išmušė lemiama valanda: Viktorija paliko man laiškelį prieškambaryje. „Šiandien vakarieniausime dviese pas Požroną. Mums reikia pasikalbėti.“ Tai buvo gera naujiena: Anri Požronas garsėjo puikiais antienos pjausniais. Be abejo, iškart sutikau: geriau prisiryti antienos, nei nenueiti į pasimatymą.

Dar tą pačią popietę paskambino Ana, norėdama pasiteirauti, ar aš pernelyg nenuobodžiavęs pas jos tėvą. Akivaizdu, jos būta įžvalgios. Be jokios abejonės, ji kur kas geresnė psichologė už mane, kuris save tokiu laikė. Laimė niekad nevaikšto viena.

Viskas baigta tarp manęs ir Viktorijos: šitai sužinojau vos tik jai atėjus pas Požroną. Kaip visada, ji vėlavo lygiai dvylika minučių. Per tą laiką galėjau paragauti čia siūlomo viskio su citrinos sultimis. Šis gėrimas save pateisino, be jokios abejonės, labiau priminė gryną viskį, o ne viskį, skiestą citrinos

sultimis. Iš ko pažinsi gerą restoraną? Iš to, kad čia vyno taurės daug didesnės už vandens taures.

Merginas irgi galima suskirstyti kategorijomis pagal tai, kokiais kvepalais kvėpinasi. Yra tokių, kurios jums primena kitą moterį. Bet yra ir tokių, kurios dvokia: nuo jų sklindantis tvaikas iš anksto įspėja, kad tuoj tuoj jos pasirodys. Yra taip pat kvapų, kurie primena kokio nors bažnytkaimio aikštę Provanse ar lėkštes su pomidorais ir mozarelos sūriu, iš kurių išrankiojamas tik mozarelos sūris. Ar dar reikia aiškinti, jog Viktorija nebepriklausė trečiajai kategorijai?

Mums vakarieniaujant darėsi vis aiškiau, jog mūsų meilė tirpte ištirpo kaip *Alka-Seltzer* pastilė stiklinėje gėlo vandens. Ji turėjo lygiai tokį patį gydomąjį poveikį.

– Markai, tai, ką aš tau dabar pasakysiu, nebus labai maloni naujiena... – pradėjo Viktorija.

– Kur druska ir pipirai?

– ...Manau, jog toks gyvenimas nežada mums nieko gera...

– Trikšt, trakšt, grikšt (antiena buvo patiekta su cukinijų užkepėle).

– ...pripažink, jog tai, ką mudu patyrėme kartu...

– Padavėjau, prašau atnešti dar vieną butelį to paties vyno!

– ...niekad nežinia, kas tau gali šauti į galvą...

– Kliu kliu kliu (nukliuksėjo 1975 metų *Haut-Brion* – Mecnevo vynas, kuris laikomas nekokiu).

Bėgti strimgalviais neverta, reikia trauktis iš lėto. Taigi nuo stalo atsistojau labai lėtai, ranka persibraukiau plaukus, ištuštinau savo taurę, o butelyje likusį vyną supyliau ant ponios, sėdėjusios gretimais, šuns galvos; Viktorijai pasakiau, jog einu paskambinti ir kad tuojau grįšiu, ir nė kiek nesigailėjau sumelavęs: šitaip išvengiau sąskaitos apmokėjimo.

Du patys baisiausi sakiniai pasaulyje yra šie: „Mudviem reikia pasikalbėti“ ir „Norėčiau, kad liktume draugai“. Keisčiausia tik tai, jog šie du sakiniai turi visiškai priešingą poveikį: jie nutraukia ne tik bet kokį pokalbį, bet ir draugystę.

Nė kiek nenorėčiau vaidinti kietaodį, bet manau, jog vis dėlto visiškai nesunkiai susitaikiau su viengungio gyvenimu, kuris nebuvo man svetimas, juolab kad seniai jau puoselėjau šią mintį ir nė kiek to neslėpiau. Ką gi, galimas daiktas, jog kojos spyriu apverčiau vieną ar dvi šiukšlių dėžes: tai padariau greičiau dėl akių. Viktorija išties mane numetė kaip seną kojinę (ar popierinę nosinę, o gal kaip prezervatyvą ar panaudotą higieninį įklotą, – vadinkite tai, kaip norite). Panašią situaciją gali aptikti tik romanuose su bloga pabaiga. Turiu pasakyti, jog man kainuoja daug pastangų visa tai apsakyti.

Tuomet, žviegiant padangoms, mano likimas ir sudužo. Ana turėjo mane išgirsti, o galbūt ji buvo jau perskaičiusi šią knygą? Kad ir kaip ten būtų, ji draugiškai pasiūlė pavėžėti mane savo motoroleriu. Ją, su ta jos gundoma eilute ir ausinuku, nesunkiai gali palaikyti nuolat skubančia moterimi, vis dėlto moterys, kurios nuolat skuba, nesiklauso Johano Sebastiano Bacho važiuodamos per raudoną šviesą (ir netgi žalią). Ne-

trukus pasigailėjau neatmetęs jos pasiūlymo. Ji vairavo kaip tikra beprotė. Ir šitai aš jai išrėžiau.

– Kodėl įsižiebus raudonai šviesai tu didini greitį?

– Bet juk dar degė geltona!

Jos akivaizdžiai būta daltonikės, – gan įprastas, bet mirtiną pavojų keliantis dalykas.

– Atsiprašau už ne itin vykusią vakarienę aną dieną, – rėkė ji. – Nežinojau, kad tėvas pasikvies tą senų maištininkų šutvę.

– Bet juk tai buvo nuostabu, patikėk manimi, bent prisijuokiau. STABDYK: PĖSČIASIS EINA!

– Raminkis vienąsyk...

Aš ir buvau ramus: visą kelią sėdėjau užsimerkęs. Ji skubėjo į „Pas Kastelį“*, aš nesipriešinau, o be to, man ir nebuvo kitos išeities.

* Privatus naktinis baras Paryžiuje, kur renkasi garsenybės. *(Vert. past.)*

„Mylėti – tai veikti“, – yra pasakęs Viktoras Hugo. Pamaniau, jog visai neprošal šis senojo ūžautojo patarimas. Per šią nakties diskoteką turėjau laiko ją apsvaiginti, ir ne vien žodžiais. Grožėjausi jos dantimis ir nuolat stengiausi išgauti merginos šypseną, kad galėčiau kuo dažniau jais gėrėtis. Su ja laikas bėgo greitai. Minutės išvirto į sekundes.

Vaizdavau kvailį. Čia buvo pilna garsenybių, girtuoklių, mitomanų, rašytojų, kekšių ir prievartautojų. Taigi įprastiniai naktinio baro lankytojai. Be perstogės verčiau Aną šokti, ją palikęs eidavau pasisveikinti su draugais, bučiavau dailutes merginas josios akivaizdoje. Maniau ją tuo apstulbinsiąs, tačiau tik ją nuvyliau. Jaučiau tai, bet ir toliau tęsiau savo žaidimą, nesumesdamas nieko kita, o be to, ir protas temo. Galėjau kaltinti tik pats save, jog įvyko tai, kas turėjo įvykti. Ana užbaigė naktį ant kažkokio neūžaugos kaklo. Mačiau juos aistringai bučiuojantis nevengiant jaudrinimo liežuviais. Likite sveiki, veršiai, karvės ir kiaulystės. Ana, sesute, ko gero, nieko iš to nebus.

Tą vakarą paragavau naujo kokteilio, kuris vadinosi „Pradimas“: vienas trečdalis degtinės ir du trečdaliai ašarų.

Miegojau prie atdaro lango. Aš knarkiau, mano katė taip pat, šaldytuvas irgi. Man buvo siaubingai šalta, katei taip pat,

šaldytuvui irgi. Tiesą sakant, ne taip jau kietai aš miegojau, katė taip pat, šaldytuvas irgi. Atsikėliau norėdamas uždaryti langą ir daugiau nekreipiau dėmesio nei į namų gyvūnėlį, nei į elektros prietaisą.

„Ana, gal ir kliedžiu, bet aš gebėsiu dar pastatyti savo idilę ant šios bangos."

Tai buvo mano paties žodžiai.

Dviejų sumautų meilės istorijų per vieną dieną man jau buvo sočiai. Atėjo laikas įkvėpti laisvės oro. Kaip tik tuo metu kelnėtieji pašaipūnai rengėsi vykti į kelionę. Žanas Žoržas suuodė puotą Vienoje. Be jo, daugiau niekas iš mūsų nebuvo ten kviestas: tačiau nevertėjo atsisakyti šitokios kelionės vien tik dėl to. Puota Austrijoje kaip tik buvo tai, ko man šiuo metu reikėjo. Reikėjo būtent pasigerti su visais tais vaiduokliais ir viską sudėlioti į savo vietas. O ir aš pats buvau tarsi šmėkla, taigi...

A n t r a   d a l i s

Traukiniai išvyksta

Kelionės ugdo jaunimą,
bet plėšo kelnes.

MAX JACOB

Pateiksiu sąrašą pokalbių temų, kurios buvo aptarinėjamos kelionės metu: pasiutusios alaus kainos traukiniuose, paskutinis *San Antonio* anekdotas („Pyragas su plaukais pagal užsakymą“), neapykanta reklamai ir visiems tiems, kurie ja verčiasi, paskutinysis Felinio filmas, Viktorija (nejaugi? viskas tarp judviejų baigta?), kvailiai, kurie nevalgo dešros odelės, penkiasdešimt atsiraugėjimų, kas ką paliko, Knuto Hamsuno kūryba, neapykanta vyrams, mūvintiems teniso kojines, nors jie ir nežaidžia šio žaidimo, mirę mūsų draugai, vedę mūsų draugai, mūsų draugai „tėveliai“, Ana (kas ji tokia? ar ją jau matėme?), neapykanta Magritui, Biufė, Vazareliui ir Cezariui, savižudybės, žmogžudystės, artėjančios šventės, Kazanova, Don Žuanas, Rožė Vadimas, merginos, kurios niekad nesidažo, ir tos, kurios dažosi per daug, smokingų diržai, graikiški sviestainiai Sen Deni gatvėje, „Gyvenimas – tai karnavalas, / O pasaulis – didžiulė puota, / Kurioje mes nuolat sukiojamės, / Visi su kaukėmis“ (pareiškė Žoržas Getari Frederiko Daro knygoje „Jo Didenybė karnavalas“), „Traviata“, repas, žolė, džinas su toniku, džinas su romu, skylėti džinsai, didelės krūtys, Pietų Amerika, Rio įlanka, Stenas Gecas, automobiliai su nuleidžiamais stogais, alkotesteriai, Vie-

nos pokylis, tema *Valmont is back**, griežta XVIII amžiaus apranga, penki šimtai svečių Rozenburgo pilyje penkios minutės kelio į pietų pusę nuo miesto, o be to, šį priėmimą rengė prancūzai.

Girti kaip kiaulės išvirstame iš traukinio praėjus lygiai ketvirčiui valandos nuo tada, kai jis įvažiavo į Vienos stotį. Klaidžiojame po miestą ieškodami viešbučio. Keliame siaubą vietos gyventojams. Mes tikri chuliganai su kaklaraiščiais, ir skamba tai kur kas geriau nei kelnėtieji pašaipūnai. Įlipame į autobusą *in petto, sine die* ir *manu militari.* Žanas Žoržas užmiega ant vienos senos ponios, rėkiančios: *Heil Kurt Waldheim*, kelių, ir mus išmeta iš autobuso *a priori, ipso facto* ir *ex abrupto.* Kur jo – neprapuola. Daugelis mūsų (tarp jų ir aš) svajoja spirti jam į snukį. Jam pasisekė: pernelyg mums visiems skauda galvas. O dabar susikaupkime ir apmąstykime tolesnę įvykių eigą: taksi, viešbutis, karšta vonia, aspirinas, kaukės, vėl taksi ir pagaliau – atvykimas į puotą. Apgailėtinos būklės, tačiau pasirengę.

* Valmonas sugrįžo. *(Angl.) (Vert. past.)*

Vienoje man viskas patiko. O ypač Anos blauzdų raumenukai: gaila, kad liko Paryžiuje. Šis kaukių vakarėlis man buvo tarsi veiksmingas vaistas nuo melancholijos. Reikia pasakyti, kad jau pati šios puotos pradžia buvo geras ženklas, nes mus įleido be didelio vargo: gal dėl išskirtinio mūsų elgesio, o gal ir dėl kiek nutriušusių mūsų kostiumų, kuriuos buvome išsinuomoję. Kvietime buvo reikalaujama būti apsirengus gundomai, vilkėti Apšvietos amžiaus drabužiais; mes paklusome šiam reikalavimui (tačiau ne besąlygiškai).

Jaučiausi išties puikiai, nors gal kiek ir keistai su savo žabo ir pudruotu peruku. Nori atrodyti gundomai – kentėk.

Šaunią šventę gali užuosti vos įėjęs. Kiek kartų man norėjosi apsisukus nešti kudašių vos įžengus į niūrų saloną, iškart trenkiantį *fiasco?* Iki šiol nuojauta dar niekad manęs neapgavo; taigi mąsčiau apie šį savo puikų refleksą, veidmainiškai jį slopindamas, klausydamasis *private jokes** ir *name dropping pushy,* kuriuo prisistatė šis *social flop.* Anglai turi puikių idiomų panašioms kvailystėms nusakyti.

Vienos puota mus išsyk pritrenkė. Pilies fasadas skendėjo žvakių šviesoje, o parkas tviskėjo tūkstančiais mažų liepsne-

* Nuvalkioti sąmojai. *(Angl.) (Vert. past.)*

lių. Mums atvykus, styginis kvartetas lydėjo mūsų žingsnius grodamas švelnų Mocarto *allegro.* Visi svečiai mūvėjo prabangias kaukes. Čia buvo ir Liudvikas Šešioliktasis, ir Marija Antuanetė: kaip ir tais laikais, juodu vengė būti kartu. Nepaisant keleto apgailėtinų senienų (Rišeljė, įlindęs į kampą, kimšo tešlainius, o Napoleonas Bonapartas apskritai nedrįso pasirodyti), galėjai pamanyti, jog išties grįžome du šimtmečius į praeitį. Deja, niekad taip ir nepažinus šio amžiaus visa tai man labiau priminė keletą Milošo Formano filmų.

Žmonės įsitraukė į šį žaidimą ir netgi ėmėsi šnekėti senąja prancūzų kalba vartodami tokius posakius, kaip: „Pone, ši puota man labai patinka“, arba: „Mieloji, jūs man žadinate jausmus, imsiu ir išdulkinsiu jus dar vienąsyk“. Visa tai puikiai atitiko tikrovę, jeigu galima taip sakyti. Visur čia buvo geriama, be saiko ūžaujama, buvo rungtyniaujama maukiant raudonąjį vyną tiesiai iš statinių, ryjant maistą (putpelės, kaip ir kepsniai su peletrūnu, nesiliovė skraidę) ir vaikomasi markizės aplink stalus ir pakrūmėmis.

Pilies viduje puota vyko visame pirmame aukšte. Į smulkmenas linkęs istorikas, be jokios abejonės, būtų pasipiktinęs tokiu reginiu: daugiau buvo šokama pagal elektroninę muziką nei menuetas. Taigi, jeigu grįžtų Valmonas (bet nejaugi jis išties mus paliko?), jam nebūtų pernelyg sunku prisiderinti prie šiuolaikinių šokių, kurie, *grosso modo*, yra tik viduramžių burė* atmainos, ritmo.

Keletas porelių įsidrąsino apžiūrinėti kitus aukštus: iš architektūrinio smalsumo ar spiriamos neatidėliotino reikalo.

Kas miegojo, kas išsivažinėjo po namus, kas žudėsi, o kas šnekučiavosi. Aš niekaip negalėjau atsikratyti vienos Mertėj

* Regioninis Overnės šokis. *(Vert. past.)*

markizės, kuri atrodė esanti kur kas labiau įsijaudrinusi nei jos originalas, gyvenęs prieš porą šimtų metų. Ji nesiliovė manęs klausinėjusi, ar aš nenorįs pamatyti, kiek sijonų ji segi. Apsimečiau nesuprantąs angliškai ir paspukau nuo jos tuo metu, kai ji ėmė juos kelti po vieną į viršų. Sode mūšis vyko prie deserto. Man šiaip ne taip pavyko atsisakyti merenginio aviečių pyrago, tačiau manasis septyniolikto amžiaus auksu siuvinėtas švarkas neišvengė braškių sirupo dėmių, ir tiek. Reikia gyventi nuolat rizikuojant.

Chuliganai su kaklaraiščiais buvo išsibarstę kas sau. Vienas jų nukniaukė iš po bufeto šampano butelį ir juo laistė dvi Turvelio markizes, klausiančias viena kitos, kuri kurią mėgdžioja. Kitą jų radau gyvai beaptarinėjantį su būsimuoju Belgijos karaliumi, ar liemenėlė, rasta šokių aikštelėje, autentiška. Paskui netyčia užšokau ant Anos Marijos, vienos jaunos vokietaitės, Habsburgų giminaitės, šalia kurios man teko sėdėti per vieną vakarienę, surengtą pirtyje lygiai prieš metus. Ji manęs pasiteiravo, ar aš neturįs kokaino. Jai negalėjo būti daugiau kaip septyniolika, tačiau tose šalyse šio amžiaus jaunimas jau gana patyręs. Atsakiau, kad tokio daikto neturiu; ji vis dėlto sutiko išgerti su manimi taurę šampano, o paskui aš vienu gaistu susiverčiau dar ir sklidiną taurelę degtinės. Šitaip mano reputacija buvo išgelbėta.

Nusekiau paskui ją į prancūziškuosius sodus, o kai grįžome, mano partija buvo atsilošta. Beje, veik visi jau buvo išsiskirstę.

– Austrai įpratę anksti eiti gultis, – paaiškino man Žanas Žoržas; jis sudaužė savo laikrodį.

Visiškai atsitiktinai Ana Marija buvo apsistojusi Švarcenbergo rūmuose, viename iš apartamentų. Manęs nereikėjo ilgai prašyti, kad priimčiau jos kvietimą. Kaip ir visi išlepinti

vaikai, privalėjau dėtis spjaudąs į lėkštę su sriuba, nors aš turiu ir kitų savitų įpročių, būdingų naujosios kartos turčiams. Beje, mums reikėjo eiti ant pirštų galų, kad neprikeltume josios tėvų.

Atgal grįžome laimingai, tačiau atrodėme tarsi išlindę iš po griuvėsių. Skrodėme nakties tamsą ir prieblandas. Nors prašmatnus, šis neapgalvotas nuotykis nebuvo itin vykęs.

Viskas ėjo kaip ant ratų, o kai pusryčiai buvo patiekti (irgi ant ratų), Ana Marija jau turėjo kitą sugulovą. Buvau priblokštas jos tėvų džiūgavimo: galėjai pamanyti, jog man teko nevykėlių nevykėlė. Nieko panašaus: Anos Marijos veido išraiška nebuvo itin maloni, užtat ji turėjo porą obuolių, kurių apimtis buvo 92 centimetrai, o dydis – C. Tai buvo *moteris su vertybėmis*.

Ana Marija antrąsyk įsidėjo kiaušinienės su triufeliais*, nes aš jai atidaviau ir savo dalį. Lygiai kaip ir šitą kiaušinienę, mane reikėjo kabinti mažu šaukšteliu. Aš pasitenkinau stikline vandens, kurioje regėjau iš lėto tirpstant dvi *Guronsan* pastiles (*Guronsan* – tai visų nusivylusiųjų kokainas).

Ana Marija čiauškėjo įjungdama televizorių, o aš pykau pats ant savęs, kad buvau nutaisęs tokią apgailėtiną veido išraišką. Nėra abejonės, jog ji papasakos savo šeimynėlei apie silpną prancūzų tautos prigimtį ir jos neatsparumą. Anos tėvas tik nusišypsos sėdėdamas prie stalo ir įniks dėstyti apie Vokietijos suvienijimą. Vien nuo šios minties man traukė skrandį. Laimė, nedėvėjau pižamos, antraip būčiau buvęs palaikytas Šarlote Rampling iš „Naktinio portjė". Tiesą sakant, Austrija siejosi man su persekiojimo politika. Dabar ėmiau suprasti, kodėl Tomas Bernaras savo noru paliko šią šalį.

* Tam tikros rūšies grybai. *(Vert. past.)*

Apie ketvirtą valandą po pietų susiradau chuliganus viešbutyje, kuriame jie buvo apsistoję. Gaila darėsi žiūrint į juos, gulinčius keturiese dvivietėje lovoje. Kambario sienomis varvėjo baltos putos: mat jie paišdykavo su ugnies gesintuvu.

Pravėriau langą norėdamas kiek išleisti anglies dvideginio, išsigaravusio šampano, riebią šuns ir užgesusių nuorūkų smarvę. Dienos šviesa ūmai plūstelėjo į kambarį. Pasigirdo niurzgėjimas.

– Keltis! Keltis! – sušukau lygiai kaip tas mano eskadrono skyrininkas iš šimtas dvidešimtojo Fontenblo traukinio pulko.

Mes vaikščiojome po Vieną, tačiau be didelio ūpo. Juk rytojus po išgertuvių visados sunkus. Visos kavinės buvo uždarytos. Kokį keistą įprotį turi ši tauta nedirbti sekmadieniais! Paryžiuje visos parduotuvės atidarytos šventadieniais. O Viena atrodė lyg išmirusi. Bet gal čia mūsų garbei buvo paskelbta komendanto valanda? Miesto gyventojai tūnojo už uždarytų rausvos spalvos langinių. Grįžti į stotį buvo nelengva. Palyginti su mumis, rusams atsitraukimas, ko gero, buvo tikros sveikatingumo eitynės.

Žanas Žoržas buvo pasinėręs į literatūrinius svarstymus. Jis painiojo Cveigą, Froidą, Muzilį, Hitlerį ir Šniclerį leisdamasis į neišmanėliškas pedantiškas kalbas. Jis niekino mano

mėgstamiausius austrų rašytojus, tokius kaip Hofmanstalis ir Nikis Lauda. Kad ir kaip ten būtų, bent jau pasirodė esąs teisus vienu atžvilgiu: kaip ir mes, šie dideli žmonės čia jautėsi ne itin laisvai. Vienas iš mūsų metė tokį žodžių žaismą pasitelkdamas Apolinero eilėraštį „Mirabo tiltas“ (*VIENNE la nuit, sonne l'heure** ir t. t.), kai ūmai mane ėmė tampyti netramdomas vėmimo priepuolis. Tai išties buvo kur kas baisiau nei rusų žygis. Ten sargyba nors ir mirdavo, bet nevemdavo...

Vakare sulipome į traukinius, grįžtančius atgal.

* Autorius čia vartoja žodžių žaismą: „Ateina naktis, ir laikrodis muša valandas“. *Vienne* prancūziškai reiškia Vieną arba trečiąjį tariamosios nuosakos veiksmažodžio *venir* (ateiti) asmenį. *(Vert. past.)*

T r e č i a   d a l i s

Netikras rojus

Vienintelis Dievas esti visur. O ten, apačioje,
yra Džeimsas Braunas.

JAMES BROWN

Kitados tai buvo vadinama „jausmų kristalizacija". O dėl manęs, sakyčiau, jog ne aš Anai, o jinai man „krito į akį": privalome gyventi savo laikais. Mintis apie ją man nedavė ramybės. Negalėdamas nuslėpti savų jausmų, atvėriau širdį Žanui Žoržui, ir jis mandagiai mane išklausė. Netgi davė man keletą patarimų: niekad nesakyti jai „aš tave myliu", niekad nesiųsti meilės laiškų, o juos aš rašiau dienąnakt, kruopščiau skustis, mesti gėrus, dažnai trinktis galvą, niekad jai neskambinti, bet visuomet, tarsi visiškai atsitiktinai, atsidurti ten, kur ji lankysis, visuomet būti meiliam, linksmam, mandagiam ir tvarkingai apsirengusiam... ir laukti, dar kartą laukti, tai yra laukti, kad lauktum. Ana pati nuspręs, kaip turinti pasielgti. Ko gero, tai gali pasirodyti vien tuščias laiko gaišimas, bet jis nematąs kitos išeities.

Mano diena prasidėdavo nepriekaištingai. Atsikeldavau, valydavausi dantis, išgerdavau puodelį kavos, pykštelėdavau kokį vieną. Pakakdavo dirstelėti pro langą: gatvelė būdavo pilna vargetų, laukdavusių manojo malonės smūgio. Dviem rankomis dėdavausi laikąs šautuvą ir ramiai taikydavausi. Man pirštas nė nevirptelėdavo spaudžiant gaiduką.

Markas Maronjė, siaubingasis serijinis žudikas, pasibaisė-

tinas *mass-murderer**, šiurpą keliantis *sexual-maniac***, pagarsėjęs *night-clubber****, ir dar sykį buvo pastebėtas. Jį sekė policija. Laboratorijos darė mokslinę jo plaukų analizę. O jis tik piktai kvatojo. Uždengtoje jo sidro taurėje plaukiojo konfeti. Ant savosios skalbiamųjų miltelių dėžutės jis skaitė: „Stulbinamas švarumas, užmirškite virinimą". Tik skalbiamieji milteliai taip gali.

* Masinis žudikas. *(Angl.) (Vert. past.)*

** Seksualinis maniakas. *(Angl.) (Vert. past.)*

*** Naktinių barų lankytojas. *(Angl.) (Vert. past.)*

Ūmai man tapo vis viena, kad nesimasturbuoju.
Ūmai man tapo vis viena, kad nebežudau pats savęs.
Ūmai man tapo vis viena, jog nesu Maikas Džageris.
Ūmai man tapo vis viena, kad nemoku atmintinai „Bohemos“ žodžių.
Ūmai man tapo vis viena, jog negraužiu nagų.
Ūmai man tapo vis viena, jog niekad nepergulėjau su Rolanu Bartu.
Ūmai man tapo vis viena, jog nebeužkabinėju merginų.
Ūmai man tapo vis viena, jog nėra mano nuotraukų laikraščiuose.
Ūmai man tapo vis viena, jog neinu daugiau į kirpyklą.
Ūmai man tapo vis viena, jog nevalgau.
Ūmai man tapo vis viena, jog daugiau negeriu.
Ūmai man tapo vis viena, jog daugiau niekur nesišlaistau.
Ūmai man tapo vis viena, jog daugiau nerašau.
Ūmai man tapo vis viena nenumirti.
Ūmai iš kažkur atsirado Ana.

Manasis dvasios pakilimas kėlė juoką. Dabar jau ir man atrodė, jog ėmiau spėti su savo laiku. Perversmai vyksta visur, tad kodėl gi ne manyje? Mums buvo teigiama apie Istorijos pabaigą, bet manoji tik prasidėjo. Ideologijų pabaiga davė pradžią visa ko Pabaigos ideologijai. Juk tai akivaizdus žlugimo kultas. Viskas gerai, kas prastai baigiasi. Tikra velniava!

Nepasitikėkite menkais idealais: jie tik pažadino man stiprius geismus. Čirškia manasis žadintuvas. Traukitės iš kelio, tai aš! Buvo norėta nuvaryti mus kaip arklius, ir štai ateina ji, nauja karta: žiauri, seksuali, maištinga ir nuolat įsimylėjusi. Kas sakė, jog istorija niekad nesikartoja?

Laukdamas kruopščiai rengiau dirvą: Ana negalėjo niekur iškišti nosies nesusitikusi manęs. Ji lankė kokią nors parodą? Aišku, ir aš buvau čia, ir juokavau su dailininkais. Ji įsitaisė naujos mados kolekcijos peržiūroje? Pakviesdavau ją išgerti taurės šampano į kabiną. Ji vyko į Kanų festivalį? Aš skridau tuo pačiu lėktuvu. Stengiausi nelipti prie jos pernelyg įkyriai, tačiau nuolat maišiausi jai po akių. Taip jau yra, kad mano gyvenimas – tai priešlaikinės ejakuliacijos padarinys: niekad gyvenime nemokėjau susilaikyti.

Čia nėra ką suprasti. Susitikau Aną visiškai atsitiktinai vieno būrelio draugų įkurtuvėse. Buvo labai vėlu, ir oras atrodė įkaitęs. Pažinau ją išsyk ir ėmiau virpėti visomis savo galūnėmis (įskaitant ir tą, kuri yra per patį vidurį). Tikėsite ar ne, bet ji, mane pamačiusi, nustojo šokti, lėtai priėjo, paėmė už rankos ir nusitempė į vieną iš kambarių. Tada spustelėjusi kiek stiprėliau mano ranką pabučiavo mane tiesiai į lūpas, labai švelniai, taip, kaip tai daroma filmuose. Triskart. Paskui išėjo. Dingtelėjo į galvą Žano Pjero Leo žodžiai, jog moterys, ko gero, turi magišką galią.

Geriau būčiau nusekęs Anai iš paskos, o ne pasinėręs į apmąstymus, bet ar tai buvo įmanoma? Kad ir kaip ten buvo, veltui klaidžiojau po visą butą jos ieškodamas: ji buvo dingusi. Tuokart negalėjau pasakyti, sapnavau aš ar ne. „O, Dieve, padaryk, kad tai nebūtų vien tik sapnas!“ Tiesiog neįtikėtina, kaip tokiais atvejais tuoj imama tikėti Dievą.

Ir išaušo nauja diena.

Tai išties nebuvo sapnas. Rytojaus dieną Ana man paskambino. Juk rytas visuomet protingesnis už vakarą. Taigi ji šitaip elgėsi ne be pagrindo: gan aistringai, bet viską apskaičiavusi iš anksto. Ji man tvirtino, jog buvusi girta. Paryžiuje

yra merginų, turinčių nepaprastų gebėjimų bučiuoti vaikinus, kai jie to nesitiki. Šiaip ar taip, buvo tokia bent jau viena. Ir jos man užteko. Niekad ypač nepuoliau į alkį šioje srityje. Tarkime, kad poreikis virto dorybe, ir tai nė kiek netrukdė man būti aistringu romantiku. Po šio telefono skambučio, atitaisiusio padėtį, galėjau patikrinti, ar toji kreivė, nubrėžta anksčiau (žr. 3 pav. 36 puslapyje), yra teisinga. O iš visų kitų kreivių buvau numatęs padaryti suvestinę. Mūsų aistra išties buvo jaudinanti, stingdanti kraują ir nepakartojama. (Visi žodžiai, kuriais norisi nusakyti tai, ką mudu išgyvenome, yra tokie menki, jog leidžiu sau juos sugalvoti.)

Man patiko jos:
- blauzdos (jau sakiau);
- komplimentai (nors jie ir versdavo mane raudonuoti);
- įprotis persibraukti ranka plaukus (išskėstais pirštais);
- valgio gaminimas (iš šaldytų patiekalų);
- sijonai (trumpi);
- stuburo linija (ypač tuomet, kai ji pasilenkdavo);
- juokas (kai klausydavosi mano anekdotų);
- druskinės (kitaip tariant, raktikauliai);
- ODA;
- ir dar polėkis, kuriuo ji mane įkvėpė daryti tokius sąrašus.

Nusipirkau nupjautavamzdį šautuvą. Nežinau, kas man šovė į galvą. Juk nemoku naudotis šiuo ginklu ir tikrai nežinau, kuriam galui jis man: aš – ramios prigimties, o savo priešams suskaičiuoti man užtektų vienos rankos pirštų. Kita vertus, šis daikčiukas man kainavo baisius pinigus. Tačiau žiūriu į jį: jis dailus.

Jis gali nutraukti žmogui galvą per penkiasdešimties metrų nuotolį.

Mudu nesikėlėme iš lovos maitindamiesi vien ančių kepenėlėmis, kurias užgėrėme kokakola (anoreksija – tai irgi tam tikra hedonizmo išraiška), žiūrėdami videoklipus per televiziją, kol pasibaigdavo visos programos. Kartais smaguriaudavome ir pistacijomis, bet nuo jų man išopėdavo burna. Kas dar? Mokydavomės atmintinai Mišelio Odiaro dialogus, nudžiaudavome taurių per pobūvius, lėkdavome visu greičiu klausydamiesi Keto Styvenso, taip pat Mišelio Legrano „Asilo odos“, Saros Vogan, būdami tikri, jog ničniekas negali mūsų sulaikyti ir kad galime būti laimingi neužsitraukdami bausmės. Tuomet dar nebuvome skaitę E. M. Siorano: buvome geručiai.

Mus prikeldavo katė, reikalaudama pusryčių. Man patiko be galo paprasti mudviejų santykiai: arba mylėjomės, arba valgėme. Mudviejų santykiai klostėsi kur kas sveikesniais pagrindais nei daugumos žmonių. Vos tik jai ištiesdavau lėkštę su maistu, pasigirsdavo murkimas: ir man, ir man.

Nuolat buvau geros nuotaikos, ir man tai nepatiko. Menkiausia smulkmena sukeldavo šypseną, ir be perstogės plaučiai prisipildydavo gryno oro. Kartą man net ašaros ištryško žiūrint vieną muilo operą. Niekad anksčiau nebuvau patyręs tokio gyvenimo džiaugsmo. Raizeris sakė, jog laimingi žmonės jį erzina. Ir aš esu tokios pat nuomonės: mat jį šunes, kad jis nuo to ir numirė.

Ana atnešdavo man sviestinių bandelių, ir net jeigu aš ir nemurkiau, tačiau apie tai galvodavau. Paskui bučiuodavau jos akis kiekviename buto kampe, o ypač miegamajame. Nuo tos akimirkos, kai Ana IŠTIES tapo man pačia gražiausia mergina šioje žemėje, kodėl gi būčiau turėjęs tai nuo jos slėpti?

Abu mudu buvome be galo meilūs. Ir gėrėme *Williamine**.

Arba kardu nuskeldavome šampano butelį Sokojos uoste: vien tik šampanas *Moët* ir žuvėdros**.

Man tiesiog pasisekė: Ana pakentė mano tauškalus.

Šitaip prabėgo nemažai laiko, ir aš pramogavau vis rečiau ir rečiau.

Sakoma, jog meilė atima bet kokį norą skaičiuoti. Visiškai ne: skaičiuojamos dienos, valandos, o kai kada net ir minu-

* Šampano rūšis. *(Vert. past.)*

** Čia autorius vartoja žodžių žaismą: prancūziškai *mouettes* reiškia „žuvėdros"; čia jos sugretinamos su šampano rūšimi *Moët. (Vert. past.)*

tės. Ana nepasirodė porą dienų, ir aš pasenau dešimčia metų. Nenuleidau akių nuo telefono, išardžiau jį ir vėl sudėjau. Būčiau galėjęs įgyti telefonų meistro pažymėjimą. Pagaliau Ana atėjo. Pasirodo, jos tėvą paguldė į ligoninę.

Netgi negalėjau jos aprėkti!

Jeigu būčiau žinojęs, kad viena šio romano scenų vyks Venecijoje, ko gero, nebūčiau atsidavęs literatūrai taip greitai. Venecija – tai miestas, kuriame apstu įvairių įmonių komitetų, gondolų gerbėjų ir studentų literatų, vilkinčių velveto švarkus. Beje, tai vieta, kur daug šauniau būtų numirti, nei vykti į pokylį. Tačiau Ana užsispyrė ten važiuoti, nes jos tėvas norėjo, kad ji jam atstovautų pas seną jo draugą princą de G. Taigi sėdome į Rytų ekspresą. Miegojome nedaug; kai kurie mūsų vagono keleiviai parašė skundą dėl naktį kelto triukšmo. O vos tik mums atvykus pas Jo Šviesybę, aš kritau kaip negyvas.

Kai pabudau, jau buvo naktis. Ana buvo kažkur dingusi, bet ne tai atrodė baisiausia: Paryžiuje užmiršau rankogalių segtukus. Lipdamas laiptais į holą, paskubomis nusikračiau keletą pleiskanų, nusėjusių smokingo pečius. Reikia turėti šiek tiek orumo, kad jį kur velnias trauktų! O ar Tadzijas irgi turėjo pleiskanų?

Ana laukė manęs *Gritti* bare. Bent jau taip tvirtino raštelyje, kurį buvo palikusi priimamajame. Pasak durininko, jau dvi valandos, kai ji išėjo. Į ranką jam įspraudžiau dešimties tūkstančių lirų banknotą. Visuomet reikia padėti durininkams: ši nedėkinga tarnyba gebėjo išsaugoti mūsų protėvių

šnipinėjimo bei įskundimo tradiciją. Be to, tai menas atverti duris.

Gatvėse knibždėte knibždėjo būsimųjų poetų ir šortuotų turistų. Lygiai kaip ir balandžių Švento Morkaus aikštėje.

Aišku, Ana nenuėjo į susitikimą su Jo Šviesybe. Bet juk ar dėl to ji turėjo atsisakyti išlenkti taurelę *Bellini*. Antrą, trečią, o kodėl ir ne ketvirtą? Nagi, Ana, štai ir tu. Kur buvai dingusi? Ji vilkėjo tokią nuostabią suknelę, jog aš net išverčiau savo taurę.

Į pokylį atvykome pavėlavę, kitaip tariant, pačiu laiku. Pizanio Moretos rūmai tviskėjo ledinėje naktyje. Tūkstančiai žvaigždžių atsispindėjo Didžiajame kanale. Ant degtukų dėžutės užrašiau vieną mintį: „Ana buvo kaip dūmas virš *vaporetto**“. Tiesą sakant, ir aš buvau ne ką geresnis.

Pamatęs maistą atsiminiau, jog jau dvidešimt keturios valandos, kai nieko burnoje nesu turėjęs. Kol aš atsigriebiau susikimšdamas ne vieną tuziną sviestainių su raudonaisiais ikrais, Ana jau sukosi valso sūkuryje su vienu garsiu aktoriumi. Tai išvydęs, ūmai pajutau troškulį. Slampinėjau po aukštus su šampano taure rankoje apžiūrinėdamas šviestuvus, freskas, dekoltė ir šampaną, kuris plaštaka bėgo tiesiai į rankovę.

Pagaliau susipažinau su visais. Beje, ir su Žanu Žoržu. Jis šoko farandolą su arlekinais barstydamas konfeti svečiams ant galvų. Baronienė de R. buvo užsiropštusi Šarliui Lui de A. ant pečių. Jos suknelė buvo susikėlusi apnuogindama šlaunis. Čia taip pat buvo ir mados dizaineris Enrikas S., jis ant stalo šoko sirtakį, o tuo tarpu Jo Karališkoji Didenybė princas de G. šlapinosi stovėdamas už užuolaidų. Fransuaza S.

* Vanduo. *(It.) (Vert. past.)*

vėmė pro langą. Gijomas R. ir Matjė S. miegojo ant grindų, taigi, peržengęs jų kūnus, kurie nerodė jokio gyvybės ženklo, išvydau ir ją.

Plaukus ji buvo susirišusi kaklaskare. Ji šnekučiavosi su vyresniuoju liokajumi gurkšnodama savąjį gėrimą. Iš šono ji buvo apšviesta rausvos prožektoriaus šviesos, vertusios ją nuolat mirksėti. Ji šypsojosi be jokios akivaizdžios priežasties. Stebėti Aną kasdieniame gyvenime – mėgstamiausias mano užsiėmimas. Širdį užliejo begalinio švelnumo banga. Tačiau ji iškart atslūgo, kai pamačiau garsųjį aktorių apsikabinant Aną per liemenį ir nusivedant į mažąją svetainę.

Nusekiau jiems iš paskos. Išgertas alkoholis tik didino mano pavydą. Ana juokėsi, o aktoriaus ranka slysčiojo aukštyn žemyn jos liemeniu jai visiškai neprieštaraujant. Juodu prisėdo, nė kiek neperdedant, ant pernelyg minkštos sofos. Ką daryti? Įsiterpti? Vis dėlto išdidumas mane sulaikė. Griebiausi pačios gudriausios taktikos: atsisėdau prie stalo, priešais, šalia Estelės, geros Anos draugės, kuri ilsėjosi po pustuzinio akrobatinių rokų ir kone po tiek pat kritimų ant pasturgalio.

– Kaip sekasi? – klustelėjau paliesdamas keliu jos kelį.

– Nekaip. Regis, per daug išgėriau...

Nesitikėjau išgirsti tokį atsakymą. Į ausį jai pašnibždėjau debilišką anekdotą. Ji pratrūko juoktis. Paprastai Ana užvirdavo tokiais atvejais, bet dabar ji atrodė visiškai rami, o garsusis aktorius nuolat slinkosi vis arčiau jos ant tos prakeiktos sofos! Jausdamasis nugalėtas ir įskaudintas stengiausi atrodyti abejingas ir netgi maloniai jiems linktelėjau galvą. Lygiai kaip žmonos apgaudinėjamas minkštakūnis vyras. Padėtis darėsi nepakenčiama, ir aš išėjau.

Vakaras buvo pačiame įkarštyje. Diskžokėjas romėnas traukė vieną po kito populiarius disko šlagerius. Lordas P. su ki-

tais savo luomo nariais mėtėsi pyragu. Iš apverstų stalų ir į krūvą sukrautų kėdžių jie buvo pasidarę bunkerius. Visi buvo apsitaškę plaktos grietinėlės kremu. O Žanisa D. paslydusi net nučiuožė keletą metrų, kol pagaliau atsitrenkė į gėlių puokštę. Ir tikrai, ši šokių aikštelė labiau panėšėjo į čiuožyklą nei į Venecijos inkrustaciją. Paolas di M. pasinaudojo proga užgesinti savo cigarą į persišką kilimą. O Karolis de K. taip kvatojo, kad teko jį išnešti į terasą, – jis tapo astmos priepuolio auka.

Ten ir vėl radau Aną su savo galantiškuoju aktoriumi, juodu linksmai šnekučiavosi alkūnėmis atsirėmę į balkono turėklą. Tas mulkis vaidino prieš ją, o svarbiausia, kad ji juo tikėjo. Mano širdis paplūdo krauju. Užsilipau ant turėklų. Ana suriko, bet buvo jau per vėlu: šokau į juodą Didžiojo kanalo vandenį.

Kai išnirau į paviršių, išvydau virš manęs pasilenkusias kokias tris dešimtis galvų. Drebėjau iš šalčio, bet širdį užliejo šiluma. Prieš atliekant šį baironišką veiksmą niekas nė nesusimąsto, kaip greitai grįžtama į tikrovę: būdamas visas šlapias iki siūlo galo, dvokiantis dumblu ir mazutu, varvančiu smokingu, sulipusiais ant pakaušio plaukais, kalenantis dantimis ir įsisupęs į vilnonę antklodę škotiškais raštais, turėjau laiko į valias apmąstyti savo dendizmą. Užtat tikslas pasiektas: Ana nusėjo mano kaktą lūpų dažais ir išvadino mane kvailiu. Garsusis aktorius galėjo tęsti vaidybą kitur. Bet aš nevaidinau: aš veikiau!

Ir vėl išaušo diena, kaip kad dažnai nutinka.

Mums, sėdint virš vandens, sąmoningai atsukus nugaras į tekančią virš Lido saulę ir nusigręžus nuo visų tų išties pamišėliškų visuomenės vaizdelių, buvo šalta užpakaliams. Ana laikė mane už rankos: juk neįmanoma išvengti gyvenimo klišių.

Diskžokėjas mums uždavė ekstazio. *Try it, try it, a mucha fun, a mucha crazy.* Jo balsas panėšėjo į Čiko Markso balsą.

Norėjau miego. Buvo girdėti, kaip kažkas rūke skambina pianinu. O tos tabletės neturėjo man didelio poveikio. Žanas Žoržas mėgino pabučiuoti Estelę į kaklą. Ana šaipėsi iš Galijos princo kostiumo, kurį man buvo paskolinęs namų šeimininkas, kol džiūvo mano drabužiai. Kostiumas man buvo aiškiai per platus. Bet galų gale kas gi čia baisaus? Gal ji nori, kad aš apsirgčiau? Rengiau jai nemenką pavydo sceną. Nemėgstu kratyti nešvarių baltinių viešumoje. Juolab kai nevilkiu savaisiais.

Ūmai man pasidarė karšta. Visiškai be reikalo šitaip jaudinausi. Žanas Žoržas juk geriausias mano draugas, o Ana – mano gyvenimo moteris. Be galo norėjau šitai juodviem pasakyti. Labai svarbu, kad vieni kitiems pasakytume tokius dalykus. Žmonės niekad nesikalba. O mes, turėdami laimę jaustis šitaip gerai visi draugėje, negi privalėjome tai slėpti? Ana spaudė man ranką vis stipriau ir stipriau. Pianino garsai va-

landų valandomis sklandė ore. Estelė pabučiavo Žaną Žoržą. Aš Anai viską atleidau, ir ji prisiglaudė prie manęs. Tai juk viskas kartu sudėjus – meilė, laimė ir tikrovė.

Ekstazis išties keistas nuodas.

Venecijoje nedaug medžių. Ko dar man trūksta gyvenime? Man gana medžių, kurie šnara vėjyje ir žliaugia lietuje. Man gana medžių ir prisiglaudusio peties.

Aušta rytas, reikia pasistengti numigti. Visos linksmybės turi pabaigą. Anos plaukuose regėjau paskendusią savo meilę.

Venecijos gyventojai tai vadina „niūria nuotaika po gertynių". Bet aš manau, jog tai tik nevykęs kritimas.

Pabudau nuo aštraus skausmo liemens srityje. Guliu pririštas prie lovos atkaltės, o Ana talžo mane diržu vis taikydama į tą pačią vietą. Mano pilvas dega. Ir tik jai nusprendus kirsti žemiau, kai aš imu gintis, ji mane ima glamonėti. Per tą laiką išsilaisvinu (atsirišu du puikius, bet suniokotus kaklaraiščius). Tada ji užsilipa ant manęs ir mudu skubiai pasitenkiname, nes reikia atlaisvinti kambarį dar priešpiet.

Venecijos gyventojai tai vadina „sutuoktinių pareiga". Bet aš manau, jog taip įvyko tik dėl to, kad buvo sunkus rytas.

Pavydo sceną atidėjau kitai dienai. O antra vertus, man nereikėjo leisti tam aktoriui merginti Anos. Jis, ko gero, palaikė mane grupinio sanguliavimo puoselėtoju. Tai buvo mano paties klaida. Ir vis dėlto jaučiau, kaip man kyla apmaudas, kurį galėčiau palyginti su amunicija, reikalinga vėlesniam sąskaitų suvedimui, grėsmingam tarsi Damoklo kardas, Sisifo uola ar Tantalo kančia, kuri atėjo iš senovės graikų Kalendų.

Paryžiuje butą radau beveik tuščią. Viktorija buvo išsinešusi kone visus baldus. Nebuvo lovos, puodų, šampūno nei plaukų balzamo. Man liko tik išbadėjusi katė. Jos kniaukimas vargiai galėjo pripildyti visą šią erdvę. Paėmiau ją ant rankų, ir ji man gribštelėjo į skruostą. Pasitaiko ir tokių dienų.

Tačiau būtiniausi dalykai nebuvo dingę: radau stiklinę, šaldytuve – ledo gabaliukų ir lašelį burbono, kaip teigia didžioji Šiaurės Amerikos literatūros tradicija. Atsisėdau ant grindų ir pirmiausia viską perkračiau. Išsiskyrimai turi vieną gerą ypatybę: *tabula rasa*. Šitaip gauni progą suvesti sąskaitas su pačiu savimi. Taigi daug ką išsiaiškinau pats su savimi. Paskui užmigau vidury kambario. Mane prikėlė telefonas, kaip įprastai nutinka Simenono romanų intrigose. Skambino Ana: kaip visada – amžini pažadai, nepaliaujamos priesaikos. Susikivirčijome. Ji trenkė ragelį. Bet būtiniausi dalykai juk neprarasti: radau stiklinę (tą pačią), ledo gabaliukų... Na štai, turiu pradėti vėl iš pradžių...

Negaliu pakęsti nepažeidžiamų vyrų. Gerbiu tiktai juokdarius, tai yra tuos, kurie pamiršta užsisegti klyną per snobų pietus, tuos, kuriems ant galvų šika balandžiai kaip tik tuo metu, kai jie rengiasi bučiuotis, tuos, kurie kas rytą paslysta užmynę ant banano lupenos. Būti juokingam – žmogaus sa-

vybė. Tas, kuris nepatiria minios pašaipos, nevertas, kad jį laikytų žmogiškąja būtybe. Galėčiau pridurti dar štai ką: norint parodyti, jog egzistuoji, reikia būti groteskiškam. Tai ir yra šiuolaikinio žmogaus *cogito**. *Ridiculo ergo sum.*

Visa tai rodo, kaip aš dažniausiai suvokiu savo paties egzistenciją.

* Pagrindinis Dekarto filosofijos argumentas: mąstau, vadinasi, egzistuoju. *(Vert. past.)*

Mudu su Ana nesiliovėme pramogavę. Vakarus leisdavome prašmatniuose restoranuose, įvairiuose naktiniuose klubuose ir begėdiškos mados salonuose. Mano sąskaita banke tirpte tirpo. Tiksliau, ne tirpte tirpo, o visiškai išseko.

Namo dažniausiai grįždavome girti ir kaip negyvi krisdavome į lovą. Dažniausiai nebeatlikdavau vyriškio pareigos. Iš pradžių santykius užtikrindavau kaip ir dera: nesiliaujančios glamonės, buvo išmėgintos visos įmanomos pozos ir bausmės. Kartais ji pasitenkindavo, o kartais ir ne.

Paskui atėjo pinigų stokos, tiksliau – nepritekliaus, metas. Nejaugi viską reikėjo suversti besaikiams ūžavimams ir pramogavimams? Jau nebuvau tuo tikras. Mudu nesiliovėme riejęsi viešai, nors vienu du gyvenome taikiai, o karą vienas kitam paskelbdavome, kai aplink mus būdavo žmonių. Pykdavomės dėl kiekvieno nieko: dėl užgaulios pastabos, dėl perdėto juoko ar dėl įkyriai įsmeigto žvilgsnio. Būti užsiraukusiem tapo mėgstamiausiu mūsų sportu. Visi manė mus laikantis puikiai, nors kiekvienas būdavom skirtingame šventės kampe. Miniai skirstantis, vaidai tęsdavosi, ir naktis nueidavo niekais. Klaidas ir padarytas žaizdas dalydavomės po lygiai. Nebūdavo nei nugalėtojo, nei pralaimėjusiojo šiame pramogų žaidime: likdavo tik meilė – apgaulingojo rojaus auka. Meilė ir pramogos

niekad nėjo kartu. Beje, stebina, jog veiksmažodis „pramogauti" reiškia ir „bučiuotis žaidžiant liežuviu", ir susitikti su žmonėmis. Gyvenimas ne toks taikus kaip žodynas. Manau, kad mudu pramogavome per daug. Paryžiuje vakarėliuose susitikdavome vien tik su *loosers** ir *has-beens***. Buvo pats laikas lėtinti greitį, jeigu neketinome netrukus prisidėti prie vienos kurios nors iš tų dviejų bendruomenių ar netgi prie trečiosios, pačios baisiausios, tai yra prie „išsiskyrusiųjų".

Greta Garbo buvo teisi sakydama: „Pragaras – tai kiti žmonės".

Galėtume išvykti savaitgaliui į Londoną. Katę patikėčiau mamai vien dėl to, kad gyvūnų prieglauda jos neatimtų. Nukakčiau pasitikti Anos, išeinančios iš paskaitų, ir jai pasakyčiau, jog eisime pietauti netoli Paryžiaus, o nuvežčiau ją į Ruasi, panašiai kaip „*O* istorijoje", išskyrus tai, kad dabar šis – jau oro uostas.

Londone atgaučiau viltį. Nelankytume jokių istorijos paminklų, jokių muziejų, jokių galerijų, neužsuktume į jokį naktinį klubą, o išeitume vien tik tam, kad nusipirktume televizijos programą ir cigarečių Anai. Mylėtumės žiūrėdami ketvirtąjį televizijos kanalą, dvelkiant kvepalams *Chanel N° 5* ir pervažiuojant išilgai Lamanšo tunelį.

Sekmadienio rytą nueitume į Haidparką, ten, kur renkasi kalbėtojai. Užsilipčiau ant numestos medinės dėžės ir improvizuočiau. *Ladies and Gentlemen, Do you see this girl? I'm in love with her!..**** Ana nežinotų, kur dingti. Elegantiški ponai paklaustų, ar aš jos kartais neparduodąs. Ir aš surengčiau aukcioną. Tuomet jie bėgtų slėptis į krūmus. Anglai pernelyg nesišvaisto pinigais: šalyje tvyro ekonominė krizė.

* Palaido gyvenimo mėgėjai. *(Angl.) (Vert. past.)*

** Užgesusios žvaigždės. *(Angl.) (Vert. past.)*

*** Ponios ir ponai, ar matote šią merginą? Aš esu ją įsimylėjęs!.. *(Angl.) (Vert. past.)*

Ketvirta dalis

Ramios dienos Neji

Geriau žvirblis rankoje
nei briedis girioje.

ÉDOUARD BAER

Vieni išgėrę būna liūdni, kiti darosi agresyvūs. Aš išgėręs būnu geras. Vos tik padauginu lašelį, iškart darausi geras ir švelnus su visais, kurie yra šalia, aš juos pamilstu tyra, tikra meile; kaip myliu ir visa, kas mane supa: butelį ir šviesą, taip pat muziką ir dūmus, kurie man graužia akis. Paprastai aš atsisėdu ir mėgaujuosi sava nebylyste; vien tik beprasmė šypsena išduoda mano jausmų švelnumą.

Tokiomis akimirkomis, manau sau, tegul dedas kas tik nori mano gyvenime, tegul ištinka kokia nori nelaimė, mano susižavėjimas vargu bau išblės. Šitaip galiu būti valandų valandas, pasirėmęs galvą rankomis kaip koks senas ir taikus šuo (šuo, kuris, be abejo, turi rankas).

Dėstau visa tai, kad pripažinčiau, jog, tiesą sakant, nereikėjo man primygtinai prašyti Anos parvežti ją namo. Su šypsena lūpose du kartus pasukau draudžiama kryptimi, tačiau farai mus pasivijo, ir jie nesišypsojo. Alkoholio mėginys buvo iškalbus. Namo Ana grįžo taksi, o aš išsimiegojau policijos skyriuje. Tai buvo puiki naktelė: sutikau nuostabių žmonių, kurių likimai ne visuomet klostėsi palankiai, tačiau kurie plušėte plušėjo, kad kaip nors išsikapstytų. Panašiai kaip Filipo Džiano knygose.

Kai savo apmąstymais apie vyro ir moters santykius pasi-

dalijau su vienutės draugais, viena pagyvenusi ir siaubingai prisidažiusi ponia kreipėsi į mane:

– Tavo bėda yra tai, kad tu bijai tylos!

– Kaip suprasti?

– Visai paprastai. Kiek žinau, tu pramogauji kiekvieną vakarą su savo drauguže, nes bijai nuobodulio. Dviem žmonėms gyvenant kartu ateina toks metas, kai ryšys nutrūksta. Ir visiškai ne todėl, kad nėra apie ką kalbėtis, bet todėl, kad atrodo, jog viskas pasakyta. Tuomet puolama pramogauti. O jeigu tu išties mylėtumei savo moterį, nebijotumei tylos akimirkų. Neįjungtum nei televizijos, nei radijo. Ir jos nemuštum!

– O ne, tai ne man...

– Na, žinoma, tai matyti iš viso tavo stoto! O šit man nereikia vestis saviškio į pasilinksminimų vietas, nes mudu – mudu mylime vienas kitą!

– Niekus tauški! Taviškis nuolat pagiringas, ir tiek! – įsiterpė vienas iš čia prieglobstį suradusių benamių.

– Tu jų neklausyk, sūnau, – kuždėjo man moteris. – Paklausyk geriau mano patarimo: jeigu gali bent dešimt minučių pakelti tylą visiškai tuo nesibodėdamas, vadinasi, tu ką tik įsimylėjęs; jeigu iškęsi valandą nekalbėjęs, vadinasi, tu tikrai įsimylėjęs; o jeigu ištversi dešimt tylos metų, vadinasi, tu vedęs!

Nors ir prasčiokiškos kalbos, ši matrona ryškiai dažytomis blakstienomis turėjo sveikos valstietiškos nuovokos, kuri taikė tiesiai man į širdį.

Ir išaušo diena, kaip kad dažnai nutinka.

Nėra nepakeičiamų žmonių: iš kelnėtųjų pašaipūnų sužinojau, kad Žanas Žoržas susidėjo su Viktorija.

Dar tą patį vakarą, kaip dažnai nutinka tokiais atvejais, aš sutikau juodu pas valstybės ministrą B. Žanas Žoržas dėjosi lyg niekur nieko. O Viktorija džiūgavo galėdama man įgelti. Turėjau susierzinti, tačiau buvau pernelyg didelis bailys, o gal sirgau didybės manija.

Todėl tą naktį išsiliejau ant Anos gerokai jai pliaukštelėdamas per užpakalį. Nors tokie apšilimai jai patikdavo, bet dėl akių ji paprieštaravo. Turiu pripažinti, jog negailėjau savo rankos talžydamas jos klubus Stefeno Spenderio laikraščiu (*Actes Sud* leidykla, 518 puslapių, kaina – 160 frankų).

Šioje vietoje man maga įterpti keletą žodžių apie kai kurių rašytojų nuopelnus tokiai veiklai skatinti ir juos palyginti. Aišku, kad *Grognards** ir jos leidiniai pernelyg lengvi, pernelyg skuboti ar minkšti, išskyrus nebent Deni Tijinako leidinius, kurie, atrodo, nepakeičiami šiai žemiškajai bausmei vykdyti, ar Mišelio Deono leidinius, šie irgi tinka kaip nuplakimo įnagis. Beje, reikėtų vengti storų knygų: Šulceris ar Fransuaza Šandernagor gali palikti negražių kraujosruvų. Nerei-

* Pažodžiui – „Bambeklių". *(Vert. past.)*

kia pulti ir į kitus kraštutinumus, pavyzdžiui, griebtis *Minuit** leidyklos skaitalų – jie gali pasirodyti pernelyg aštrūs ar sausi; geriausia – rasti vidurį tarp atskirais leidiniais leidžiamos sagos ir skubotų jaunųjų rašytojų kūrinių. Būtent čia ir slypi neginčijamas *Actes Sud* leidyklos nuopelnas: dėl siauro formato jos leidinius patogu laikyti rankoje ir jais talžyti per užpakalį paplokščiai, įspūdingai, bet ne per žiauriai. Taigi, kaip patys matote, avangardinė literatūra yra puiki priemonė bausmei vykdyti.

* „Vidurnaktis“ *(pranc.)*. *(Vert. past.)*

Pavyko įkalbėti Žaną Žoržą švęsti jo gimtadienį pas jį namie. O kadangi jį tai vargino, aš apsiėmiau visiems paskambinti ir pasakyti, jog Žoržui rengiama staigmena.

Ana atėjo pas mane perpiet. Ji nesiliovė žagsėjusi, ir aš pamaniau, jog ji – girta. Ji puolė man į glėbį. Mirė jos tėvas. Ji verkė visą popietę. Verčiau ją gerti vandenį pridėjęs ranką prie degančios jos kaktos. Kad ir kaip būtų keista, niekas man nesužadina tiek meilės, kaip verkianti moteris. Galiu visiškai abejingai žiūrėti, kaip žūsta ištisos civilizacijos, dega miestai ar nyksta planetos. Bet tik parodykit man ašarą ant moters skruosto, ir galit daryti su manimi ką tik panorėję. Tai manoji hebefrenija (galite pasitikslinti šio žodžio reikšmę žodyne).

Ana vis dėlto ėjo pas Žaną Žoržą nūsdama kiek prasiblaškyti. Aš džiaugiausi, nors ir bijojau jos akistatos su Viktorija. Kaip visuomet, sumečiau, kaip išsisukti. Tai vienas iš daugelio mano talentų. Esu „pudrinimo“ mokovas: pudrinu smegenis, pudrinu akis ir t. t.

Iš ko gali pažinti tikrus draugus? Iš to, kad jie į jus kreipiasi pavarde. Jie suvirs visi pas Žaną Žoržą. Ore tvyro Maronjė pavardė. Man patinka mūsų gauja: kaip ir visos draugų grupės, mes susitinkame be jokios ypatingos dingsties. Nebent niekų pasvaičioti.

„Staigmena“, surengta Žano Žoržo gimtadienio proga, praėjo lygiai taip, kaip buvo numatyta: visut viską pas jį išdaužėm. Kristalo taurės buvo mėtomos į sienas „pagal rusų paprotį“. Parketas buvo išakėtas aukštakulnių batelių kulnais. Liudviko XV stiliaus fotelis sulūžo neatlaikęs keturių užpakalių svorio ir darbavimosi klubais netinkamu laiku. O geriausias vakaro numeris buvo tas, kai Viktorija įvažiavo savo automobiliu į kiemą ir sudaužė statulą, puošiančią mažą aštuonioliktoamžiaus laikų fontaną. Išties vykęs vakarėlis.

Tik niekaip negalėjau suvokti vieno dalyko: kodėl Ana taip greitai nusiplovė.

Puikiai supratau, kad ji gedi savo tėvo ir todėl yra visiškai sutrikusi. Bet kodėl, po velnių, ji išėjo net neatsisveikinusi su manimi? Iš pradžių viskas, rodės, klostosi puikiai: ji buvo įsispraudusi į žavingiausią savo suknelę, pabrėžiančią jos kūną, su apvalia iškirpte priekyje, leidžiančia grožėtis jos bamba ir baltu pilvuku. Ji panėšėjo į Nensę Sinatrą, kurios atvaizdas puikavosi ant senų mamos plokštelių įdėklų. Vos tik mums atėjus, išsyk visi atkreipė dėmesį. Tačiau labai greitai pajutau, kad kažkas ne taip. Ana vengė manęs. Vos tik prie jos prieidavau, ji imdavo kalbėtis su kokiu nors tipu. Įnikau ger-

ti. Mūsų buvo apie penkiasdešimt. Muzikos centras grojo *Murmur*, geriausią R. E. M. albumą.

Netruko atskubėti farai: gatvės gyventojai buvo pasipiktinę. Farai nė nesitikėjo, kad ši siautėjanti gauja įtrauks juos į šventės sūkurį, kad jų kepures nudžiaus merginos, o kiekvienoje rankoje jie laikys nusitvėrę po šampano butelį. Beje, ilgai jie tam ir nesipriešino. Šiaip ar taip, bent jau Žanas Žoržas išvengs protokolo dėl tvarkos pažeidimo surašymo. Bet kokio jų apetito būta! Būtum galėjęs pamanyti, jog prancūzų policijai valgyti niekas neduoda: jie sušveitė du pyragus, o vieną farą pamačiau prisikraunant kišenes cigarilių.

Viktorija ir Žanas Žoržas nuolat bučiavosi. Juos matydamas, stipriau spaudžiau rankoje taurę ir ieškojau Anos. Ji šoko gretimame kambaryje. Man toptelėjo mintis: nuėjau pakeisti plokštelės. Lėta muzika mums nepakenks: uždėjau dainą *Stand by me*. Gal ji supras šią mano subtilią užuominą.

Tačiau Ana nenorėjo šokti. Ji teigė mačiusi mane pasisveikinant su Viktorija, teigė viską žinanti, o be to, nepakenčianti lėtos muzikos. Beje, aš tik pasisveikinau su Viktorija, o ši pati paėmė man už rankos. Ir ką aš turėjau daryti? Atvirai kalbant, šis rankos prisilietimas neturėjo sukelti tokio maišto. Taigi šokau lėtą su Estele, ankstesne Žano Žoržo mergina, kurią buvau susitikęs Venecijoje. Ji vos laikėsi ant kojų.

Paskui Ana dingo. Kokia nesąmonė! Ji daug ko nepamatė. Žanas Žoržas įjojo į kambarį ant balto arklio persirengęs vikingu ir elektriniu pjūklu supjaustė gimtadienio tortą. Aš su šuke įsipjoviau pirštą, įlašinau kraujo į taurę ir praskiedžiau jį gazuotu vandeniu: visi iš eilės ragavo manąjį 1975-ųjų namų darbo *Taittinger rose**. Vieno madingo mėnesinio

* Garsaus šampano rūšis. *(Vert. past.)*

žurnalo direktorius pasipiršo iš eilės dviem merginoms, pažinojusioms viena kitą, todėl turėjo skubiai išsinešdinti.

Man trūko Anos, tačiau jaučiausi įžeistas ir kurį laiką jos nemačiau.

Rita Mitsuko apsiriko: meilės istorijos visuomet baigiasi gerai. Antraip tai ne meilės istorijos, o romansai (arba Ritos Mitsuko grupės dainos).

Per Anos tėvo laidotuves: švietė skaisti saulė, visi linksmi, medžiuose čiulba paukščiai. Manęs ten niekas nelaukė. Sutikimas buvo šaltas, ašaros vangios. Daug žmonių. Daug tramdomo kvailo juoko. Ana praėjo pro mane net nepasisveikinusi. Tuomet aš jai ištiesiau dovaną: savo negyvą katę, kurią buvau nudėjęs šįryt savo šautuvu. Tarp susirinkusiųjų kilo sumaištis: tą nuostabią dieną būta per daug mirčių. Ana atsisakė priimti mano dovaną, vis dėlto jos akyse įžvelgiau padėką.

Laidotuvių ceremonija greitai pasibaigė: kunigas skubėjo į traukinį, o gal kitų žmonių užkasti. Pagalvojau apie ilgą laukiančiųjų eilę (be abejo, daug ilgesnę nei eilė į kiną, kur žmonės *rikiuojasi* vorele). Nepastebimai palikau laidotuvininkus ir nuėjau į šalį norėdamas užkasti savo katę. Jos kūnas ėmė skleisti nemalonų kvapą. Pirmiausia suvyniojau ją į dvigubą *Monde* laikraščio ekonomikos naujienų puslapį, o paskui rankomis iškasiau duobę molingoje žemėje.

Namo grįžau vėlokai traukdamas *Strawberry Fields Forever**. Aną radau sėdinčią prie durų ant kilimėlio kojoms valytis. Jau visa valanda, kai ji manęs laukė. Neprisiminiau,

* Garsi grupės *Beatles* daina. *(Vert. past.)*

kad mes būtume taręsi susitikti. Todėl pasiteiravau, ką ji čia veikianti.

– Galiu užeiti? – klustelėjo ji.

– Kokio galo? – atsakiau. (Tada pažiro trys klausimai iš eilės.)

– Tu šitaip manęs neapkenti? (Ir ketvirtas klausimas.)

– Nenori čia kalbėtis su manimi? (Po dešimtojo klausimo bučiuosiu ją įkišęs liežuvį į burną.)

– Markai, kodėl esi toks piktas su manimi? Ką aš tau padariau? Tu visą savaitę nerodai jokio gyvybės ženklo, o paskui vaidini juokdarį: ir ką tu sau manai? Juk man sunku, aš nuolat galvoju apie tave: ar tau aišku?

Ji baigė savo dešimtį klausimų, o aš tesėjau pažadą ir puoliau ją godžiai bučiuoti. Ji verkė: reikia pasakyti, jog diena jai buvo itin sunki. Pasiūliau jai nukakti į Prahą mano automobiliu. Ten vyko revoliucija. Atostogas leisti revoliucijos sūkuryje, – kas dar daugiau gali suteikti pikantiškumo vyro ir moters santykiams?

Nusitempiau Aną į ištuštėjusią Santarvės aikštę panašiai kaip *Aden Arabie* filmo pabaigoje. Ji būtinai norėjo vestis kartu savo tėvo šunį; todėl negalėjome eiti į *Crillon* viešbutį. Tuomet pamėginau ją nusitempti į „Automobilio“ klubą, tačiau ten moterims įeiti draudžiama... Puolę į neviltį pagaliau nuėjome papietauti į Eliziejaus laukus: ten bent jau gali lankytis visi. Vis dėlto turėjome įeiti pro užpakalines duris.

Fransua M. mus prijuokino. Ana sėdėjo susiraukusi, įbedusi nosį į savo *carpaccio.* Žakas A. krito iš nuovargio. Jis nieko nevalgė. Valgiaraštis buvo Pualano sausainiai ir piniginė Europos sistema. Po stalu koja siekiau Anos, bet užkliudžiau Fransua. Jis tikriausiai pamanė, jog tai ji, nes tuoj ėmė jai malti apie viršūnių vienatvę pripildamas jos taurę raudo-

nojo vyno. Žakas A. leipo akyse. O metrdotelis diversiškai aptaškė mano *Nike* avokadų pasta.

Atsistojau nuo stalo ir nuėjau į tualetą. Sėdantis ant klozeto dingtelėjo, kad mano užpakalis štai taip bendrauja su visų garsių vyrų, kurie sėdėjo čia prieš mane, pasturgaliais. Aš juos taip ir regėjau tupint čia ir mąstant apie pasaulio ateitį bei ieškant popieriaus. Ir tuo didžiavausi. Tai patyręs galėčiau ir ramiai numirti.

Prisiminiau, jog monarchijos laikais karalius šikdavo savo dvariškių akivaizdoje. Kodėl gi ši ceremonija išnyko? Jeigu Respublikos prezidentas šiktų kas vakarą priešais televizijos ekraną, be jokios abejonės, jį gerbtume kur kas labiau. Šia savo mintimi pasidalijau su Fransua M., ir šis net paspringo juokdamasis. Žakas A. paplekšnojo jam per nugarą, ir jis išspjovė įstrigusį guliašo kąsnį. Ana kiek pralinksmėjo: misija baigta.

Buvo vidurnaktis, kai pasistačiau automobilį nuleidžiamu stogu prie „Europos“ viešbučio Venčeslavo aikštėje. Čekai atidžiai jį apžiūrinėjo. O gal jie stebeilijo į Aną? (Čekai stebeilija.) Išjungiau motorą.

Su „Turizmo vadovu“ rankoje apėjome naktinius barus. „Turizmo vadovas“ skamba gan solidžiai: deja, tai buvo tik paskiri popieriaus lapai su keletu adresų, rastų laikraščiuose, ir tų, kuriuos man davė draugai žurnalistai. „Slavijos“ kavinėje prasilenkėme su Vaclavu Havelu. Jis traukė žolę. Štai kur atsakingas valstybės vyras!

Čekų ir slovakų diskotekos gan nykios. Galėtumei pamanyti atsidūręs žiemos sporto kurorte ne sezono metu. Tačiau degtinės butelis ten kainuoja tik trisdešimt frankų. Juk negali visko norėti. Abu mes išgėrėme po vieną.

Ana svirduliavo eidama pro skulptūras Karolio tiltu. Ledinėmis rankomis aš suimdavau jos galvą ir bučiuodavau jai į nosies galiuką, ir mudu virpėjome iš laimės. Upėje suposi valtis. Man buvo šalta ausims. Atsisėdęs ant krašto žiūrėjau į vėją, žvaigždes ir mirksinčią gatvės žibintų šviesą. Ana glaudėsi prie manęs šypsodama. Aš tylėjau. Manau, jog viskas ir taip buvo aišku.

Rytojaus dieną ketvirtą valandą po pietų nuėjau pažiūrėti vykstančios revoliucijos. Aikštė buvo juoda nuo žmonių. Is-

torija žygiavo priekin, aš irgi pamėginau žygiuoti kartu. Visur čekai degino žvakes represijos aukoms pagerbti. Tai man priminė gėlių puokščių gausybę Princo gatvėje, kur krito Malikas Usekinas. Vakaruose gedulą lydi gėlės, nes tikėjimo žvakės greitai užgęsta. Kiek ilgai jos dega? Kol apie tai galvojau, vėjo gūsis užpūtė net dvi.

Nuo revoliucijos man traukė skrandį. Grįžau į viešbutį. Aną jau radau kavinėje, sėdinčią prie stalo, nukrauto gausiais pusryčiais: buvo padėta sužiedėjusios duonos, kumpio riekė, storumo sulig Plejados puslapiu, karčios kavos. Nieko nuostabaus: žlugo komunizmas!

Užsakiau *Pilsen* – geriausio alaus pasaulyje. Nedera kritikuoti visų kolektyvizmo laimėjimų. Nejaugi netikęs idealas blogiau už visišką jo neturėjimą? Ana irgi mėgino rasti atsakymą į šį klausimą.

Prahą buvo apėmęs visuotinis siautulys. Nieko panašaus nebuvau regėjęs: laiminga eisena. Jie irgi negalėjo atsitokėti. Jie atprato šypsotis. Senamiesčio gatvelėmis Ana paspartino žingsnį; staiga paleidusi mano ranką ėmė bėgte bėgti girtoje minioje. Ji bėgo, o aš vaikiausi ją aplinkui pilį. Leidau jai kiek atitolti, kad galėčiau žiūrėti į jos plaukus, plevenančius su kiekvienu žingsniu. Ji vos keletą kartų nepaspruko nuo manęs, o jai dingus mirksnį iš akių suvokdavau, koks būtų tuščias mano gyvenimas be jos. Ši revoliucija jokiu būdu neprilygtų maniškei.

„Europos“ viešbutis laikomas geriausiu visoje Prahoje. Įdomu, kokie gi tada kiti viešbučiai. Vonia tamsiai rudos spalvos, patalynė nekeista, o darbuotojai ypač pagiežingi. Kad palyginčiau, reikėtų čia grįžti po keleto mėnesių. Šiuo klausimu būtų galima atlikti įdomius tyrimus – „Rytų revoliucijų įtaka priėmimo kokybei prabangiuose viešbučiuose“. Ko gi laukia tyrinėtojai?

Ana norėjo išsikeisti pinigų banke, bet aš ją pertariau: juodoji rinka čia kur kas pelningesnė. Taigi priėjau prie vieno čeko gatvėje, bet jis negalėjo niekuo mums padėti*. Jis man nurodė vietą, kur buvo vykdomi tokie sandoriai. Kiek paėjėję sutikome vieną čiabuvį, jis mums ir iškeitė Anos pinigus itin gera kaina. Aš džiūgavau. Tačiau neilgai, nes Ana, perskaičiuodama pinigus, pastebėjo, kad tasai žmogėnas mums įkišo tik tualetinio popieriaus, iš viršaus pridengto banknotu. Savaime suprantama, sukčius per tą laiką dingo. Nepaisydamas to, pasakiau Anai, jog tas popierius gali mums dar praversti viešbutyje. Ką gali žinoti. Antra vertus, kafkiškoji šios avantiūros pusė galbūt irgi nepakenks. Juk ar pats didysis Francas nebuvo kilimo iš Prahos? Visa tai liks mums kaip

* Dėmesio: čia slypi apgailėtinas žodžių žaismas. Ar mokėsi jį įžvelgti? *(Aut. past.)*

nuostabus prisiminimas, kai grįšime į Paryžių, pasakiau jai grąžindamas pinigus, kuriuos per mane ji buvo praradusi. Paskui nuėjome mudu apsisvaiginti, ypač aš.

Praha – vienas gražiausių miestų po Biarico. Tai – Venecija be nuvalkiotų posakių, tai – Roma be italų, tai – Paryžius be draugelių. Vienintelis trūkumas, kad čia labai šalta. Mums pasisekė: čia patyrėme didžiąsias žmogiškos šilumos akimirkas. Ar tik nebus demokratizacija atstojusi mums radiatorių tam tikru požiūriu.

Mudviem slampinėjant tarp minios, trumpai permečiau mintyse šį savo gyvenimo tarpsnį: aš patyriau didžiąją meilę, kaip prahiečiai patyrė laisvę. Pirmąsyk savo gyvenime pajutau, jog moteris gali būti ne vien tik kalėjimas. Šitai bylojo visos aplinkybės. Ana atsirado tarsi priešnuodis santuokos nuobodybei lygiai tuo metu, kaip Vaclavas Havelas iškilo tarsi išsigelbėjimas nuo totalitarizmo. Ir dar sykį pasijutau esąs išvien su visa liaudimi. Alus liejosi upeliais, o aš spaudžiau Aną savo glėbyje ir laiminau revoliuciją. Žmonės ėmė šnekėtis, galvos – svaigti, o moterys – nusirenginėti. Nieko nepraradau: bet koks jausmų ugdymas, ko gero, baigiasi vietos revoliucija. Frederikas Moro regėjo 1848-ųjų revoliuciją, o Markas Maronjė tenkinosi tuo, ką rado.

Penkta dalis

Nuo kalbų prie darbų

Niekad negalėjau žiūrėti į nuogus
jaunos moters pečius nepuoselėdamas minties
apie šeimos sukūrimą.

VALERY LARBAUD

Kiekvienas daro, daro, daro tai,
kas jam patinka, patinka, patinka.

CHAGRIN D'AMOUR
(MEILĖS ŠIRDGĖLA)

Niekas manęs taip nevargina, kaip aprašinėjimai. Nesuprantu, kam jie reikalingi. Kurių galų aiškinti, kad Nimo dangus žydras, anyžių aperityvas – gaivus, kad svirpliai svirpia „ssss“, o arenos pilnos kraujais aptekusių bulių?

Mudu čia atvykome į Žano Žoržo ir Viktorijos vestuves, tačiau tai juk nė kiek nekliudo apsilankyti dar ir koridoje. Ana kramsnoja cukrumi apibarstytus migdolus, o bulius nunarina galvą. Ana pasitaiso šukuoseną, o toreadoras nori likti gyvas. Ana užsimerkia: mirties nuosprendis įvykdytas. Ana mojuoja nosinaite, o pirmininkaujantieji klauso ištempę ausis. Ana masažuoja pakaušį: man susuko sprandą nuo gręžiojimosi norint pamatyti du reginius išsyk.

Ne taip jau nemalonu mylėtis purvyne, o be to, purvas – sveika odai. Šitai aš vadinu nušauti du žvirblius vienu šūviu. Turiu būti dėkingas kilusiai audrai su perkūnija, nes be jos visa tai nebūtų buvę įmanoma, taip pat ir debesims, Anos tėvo sodybai, kurioje mudu prisiglaudėme, bei daugybei vandens klanų. Ir dar norėčiau padėkoti Anos tėvui už malonę numirti vasaros pradžioje, kad mudu turėtume dar vieną gyvenamąją vietą.

Ana dievina visa, kas tirpsta: šokoladinius ledus, kai karšta, mane, kai aš susigraudinu. Ir kaip gali jai atsispirti? Ji

gliaudo saulėgrąžas po mėlynu dangumi. Ispanai tai vadina *pipas.* Taip užrašyta ant pakelio, ir man tai žadina keistų minčių. Kaitinamės saulėje, o baseinas nuolat prisipildo vandens. Esu laimingas; tiek jau to: vis dėlto mėginu rašyti. O cikados nesiliauja čirškusios.

Miegamajame tvyro majonezo, pagardinto česnaku, alyvuogių aliejaus, užpilto ant salotų, ir *Monoï* aliejaus, užpilto ant krūtų, kvapas. Klausomės kompaktinių plokštelių. Negaliu pakęsti kompaktinių plokštelių: jos niekad nesusibraižo. Šios plokštelės tarsi sterilizuoja muziką. Klausytis skaitmeninės plokštelės lygiai tas pat, kaip dulkintis apsimovus prezervatyvą. Nėra jokio pavojaus. Džimis Hendriksas numirė laiku.

Tas, kuris sakosi bent šiek tiek pažįstas visuomenę, turėtų būtinai kokią valandą pasėdėti ant šokių aikštelės krašto naktiniame bare ir užsirašinėti. Čia gali rasti ką tiktai nori: ir klasių santykius, ir gundymo gudrybes, ir kultūrinės (o gal seksualinės) tapatybės lūžį, ir grupinės terapijos seansą. Tas sociologas, kuris nevaikščiojo naktį po didžiausias pasaulio sostines, visiškai nevertas juo vadintis. Sociologiniai tyrimai, beje, turėtų būti atliekami „Baladžio“, kad atrodytų bent kiek įtikinamesni.

Štai trumpa teorijų, kurias sukūriau vakar „Skatoloje“, mažame naktiniame bare Port Kamarge, kur mudu praleidome be galo banalų vakarą, apžvalga. Dievinu naktinius barus po saulėtu dangumi: jie apvalo mano protą nuo prieštaringų minčių. Kai lauke lyja, naktiniuose baruose gali rasti visokiausio plauko lankytojų. O kai lauke gražus oras, vien tiktai prisiekę ūžautojai – jie tokie kvaili, kad leidžia laiką užsidarę juose. Tai ir reikėjo įrodyti.

Bet ne vien todėl man patinka lankytis naktiniuose vasaros baruose. Be piniginės pusės (už vieno butelio kainą gali puikiai leisti laiką kokiam tik nori bare vienas), yra dar ir kitas dalykas: visos merginos gražutėliai įdegusios saulėje. O ypač – storos ir mažos. Jeigu būčiau negraži moteris, įsitaisy-

čiau kur nors Viduržemio jūros pakrantėje ir eičiau tirpinti lašinių į diskotekas, rengiamas po atviru dangumi.

Vakar vakare „Skatoloje" mačiau vien tik gražuoles. Ir dar kokias gražuoles! Nieko taip netrokštu, kaip išeiti su nepažįstamąja, kuri mane nusigriebtų tokiomis akimirkomis, bet dėl kurios aš pats niekados nepamesčiau galvos. Jaučiuosi laimingas, galėdamas šitaip apgauti. Esu ištižęs nuotykių ieškotojas, suglebęs romantikas, subliūškęs Romeo, neryžtingasis bailys, nelaimingas dezertyras. Man patinka vien tik daryti klaidingus žingsnius.

Neaiškus man tik vienas dalykas: apie ką svajoja šios gražuolės, sėdėdamos tarp barzdylos marškinėlių pardavėjo ir dauno motociklininko? Kaip jos gali nešti, šlaistytis ir leisti pinigus su šitomis padugnėmis? O kad nenoriu tikėti, jog jos visiškos kvailės (kvaila mergina niekad nėra graži), esu priverstas klausti savęs: NEJAUGI JOS PRARADO PASKUTINĘ VILTĮ?

Nemėgstu šokti, nes nemoku. O merginos tai daro instinktyviai. Jų plaukai sklaidosi, rankos banguoja, o akys mirkčioja. Jų batai su raišteliais, suknelės – dekoltuotos, o kojinės – matinės. Jos mane pribaigia. Pamečiau akinius, taigi manoji trumparegystė padeda man likti optimistu. Miglotumas yra daugiau nei meniškas dalykas: jis padeda man prisikelti tarp gyvųjų. Nereikia nė grybų, sukeliančių haliucinacijas: užtenka pamesti akinius, kad gyvenimą išvystumei kitomis spalvomis.

O be to, ir Ana prieina prie manęs nutraukdama šias mano spėliones po vienos taurės džino su toniku. Ir nieko čia nepadarysi: ji lenkia visas jas iki vienos. Ji vilki lininę lašišos spalvos suknelę. Nejučiomis grįžtu į vaikystę, kur žaidžiamas riedinys, kur kvepia druska, kur potvynius keičia atoslūgiai,

kur vyksta kaimo šventės priešais frontoną, kur valgomi *Venta* karameliniai kavos skonio saldainiai, kur žydi hortenzijos Žano Polio Tūlė aikštėje, kur baltų drobinių batelių padai aplipę juodu degutu... Visados grįšiu į baskų kraštą, kaip kamuolys grįžta į pintinę*. Vieną dieną nusivešiu ir Aną į Getarį.

* Tai žaidimas su kamuoliu, kai žaidėjai susiskirsto į dvi komandas ir paeiliui mėto rankomis ar pintine kamuolį, kuris, atsimušęs į sieną, turi atšokti. *(Vert. past.)*

Gyvenime tik vienąsyk tenka patirti didžiąją meilę, o visos tos, kurias patyrėme prieš tai, pasirodo, buvo vien tik grūdinimasis, o tos, kurias jau patiriame vėliau, yra tik būdas atsigriebti; tik dabar arba niekados.

Šiame sename name daugiau nepalieku Anos, retai išeiname iš namų. Tik dabar aš supratau, kad visi mūsų nesutarimai kildavo per pramogavimus. Išorinis pasaulis – mums tikras pragaras, o tie, kurie po jį klaidžioja, yra tarsi pasiklydę somnambulai. Paskalis teisus: „Visos žmonių negandos kyla dėl vieno vienintelio dalyko: dėl to, kad nesiilsima miegamajame". Nėra nieko nuostabiau, kaip užsidaryti miegamajame su mylima moterimi. Labiau už viską gyvenime man patinka vakarais valytis dantis šalia Anos, rytais rasti jos pėdkelnes, numestas ant mano kėdės atkaltės, ir padėti jai apsipirkti popietėmis. Ir joks apsimestinis jausmingumas negali prilygti toms emocijoms, užplūstančioms mane girdint dainuojančią Aną, kai skuta bulves virtuvėje. Joks pornografinis filmas taip manęs nejaudrina, kaip tai, kai žiūriu į ją, besiprausiančią vonioje, pilnomis akimis šampūno.

Alberas Koenas apsiriko: visiškai ne vandens, nuleidžiamo klozete, triukšmas užmuša meilę, o nuobodulio, paverčiančio sparnuotas mūsų svajones nuolatiniu košmaru, baimė. Tiesą

sakant, nuleidžiamo klozete vandens triukšmas tik užmuša šį nuobodulį, lygiai kaip skrudinamos duonos kvapas, senos atostogų nuotraukos, apyrankės, užmirštos ant naktinio stalelio, ar kvailas raštelis, įkištas į švarko kišenę ir išspaudžiantis ašaras akyse. Geriausias vaistas nuo kasdienio gyvenimo – tai pačios kasdienybės kultas nepaliaujamoje dienų tėkmėje.

Vyrai bijo santuokinio gyvenimo dėl vienos priežasties: jie bijo rutinos. O už šios baimės slypi dar viena: monogamijos baimė. Tie tipai niekaip negali susitaikyti su mintimi, kaip jiems reikės nugyventi gyvenimą su viena moterimi. Išeitis paprasta: reikia, kad moteris būtų vienu kartu ir tarnaitė, ir kekšė, tokia, kuriai neįmanoma atsispirti, ir lolita, ir seksbomba, ir sykiu išsigandusi nekaltoji mergelė, slaugytoja ir ligonė.

Taigi, jeigu jūsų gyvenimo moteris – įvairiapusė, kodėl jūs dar turite ieškoti kitos? Juk jūsų kasdienis gyvenimas praras ritmą.

Žiūriu į Aną ir ką gi aš matau? Rytą regiu brandžią moterį susitaršiusiais plaukais ir kimiu balsu, kuri prausiasi klausydamasi radijo. Po dešimties minučių ji virsta visiškai kitokia, švelnia drauge, spjaudančia vyšnių kauliukus pro langą. O atsigulusi į lovą tampa dar kitokia – jausminga moterimi degančiu kūnu. Taigi per vieną rytą matau išsyk dvidešimt moterų: nuo mažos paprastos mergaičiukės, žiūrinčios televizorių ir žiaumojančios kramtomąją gumą, pūpsančią jai už žando, iki gundomos sekretorės mašininkės, šlifuojančios nagus, kai kalbasi telefonu, neaplenkiant ir tos depresijos apimtos isterikės, mirštančios iš nerimasties, įsmeigusios žvilgsnį į lubas, bei jausmingosios meilužės. Kaipgi man gali visa tai atsibosti? Man nereikia jokių išsisukinėjimų, jokių painių prasimanymų nei klastų, kad kurstyčiau ugnį: Ana viena man atstoja visą haremą.

Šįryt nutiko keistas dalykas: aš nužudžiau Aną. Ji plovė indus, o aš įėjau į virtuvę su šautuvu rankoje. Ji man nusišypsojo ir liepė nežaisti su šituo daiktu, nes tai esą pavojinga, tačiau aš ją užčiaupiau smogdamas šautuvo buože į smilkinį. Apsvaiginta ji parkrito ant plytelėmis klotų virtuvės grindų, o aš per tą laiką užtaisiau ginklą ir šoviau jai tiesiai į pilvą. Ji ilgai nerėkė: antra kulka buvo skirta galvai. Kai šioji buvo peršauta, aš parpuoliau ant kelių iš skausmo. O šventas Dieve, kas man pasidarė? Mano širdis plyšo perpus, aš nužudžiau vienintelę savo meilę ir dabar raudojau prie sumaitoto jos kūno. Taigi pirmąkart gyvenime mane aplankė Nelaimė...

Tai, ką dabar papasakojau, – netiesa. Ana jaučiasi puikiai ir neša man kavą. Mudu gyvensime laimingi amžinai ir turėsime daug vaikučių, jie linksmai šokinės, nusidaužydami kelius į Bidaro paplūdimio uolas, paskui įkops į valdžią, nuomosis laivus. Ana šypsodama pakėlė į mane savo mėlynų akių jūrą, nes ji skaito mano mintis.

Ūžautojas, kuris įsimyli, – tai žmogus, atverčiantis naują gyvenimo puslapį. Tačiau ką daryti, kai tas puslapis jau paskutinis?

Mosana lė Alpij, 1990-ųjų birželis

Turinys

Beigbeder, Frédéric

Be97 Trenkto jaunuolio memuarai : romanas / Frédéric Beigbeder ; iš prancūzų kalbos vertė Danutė Chauveau. – Vilnius : Tyto alba, 2005. – 116[4] p.

ISBN 9986-16-455-9

Frédéricas Beigbeder (g. 1965) – tiesiog kultinis šiuolaikinis prancūzų rašytojas, pagarsėjęs radikaliais pareiškimais, šokiruojančiu stiliumi ir požiūriu į šiuolaikinio gyvenimo klausimus bei skandalingu elgesiu viešumoje. „Trenkto jaunuolio memuarai“ (1990) – pirmasis F. Beigbeder romanas, kritikų vadintas „snobiškiausiu mokslo metų pradžios romanu“, iš visos rašytojo kūrybos išsiskiriantis temų jaunatviškumu.

UDK 840-3

FRÉDÉRIC BEIGBEDER

TRENKTO JAUNUOLIO MEMUARAI

Romanas

Iš prancūzų kalbos vertė *Danutė Chauveau*
Viršelio dailininkė *Ilona Kukenytė*

SL 1686. 2005 11 24. 2,59 apsk. l. l. Užsakymas 1308
Išleido „Tyto alba“, J. Jasinskio g. 10, LT-01112 Vilnius, tel. 2497453, info@tytoalba.lt
Spausdino UAB „Vilniaus spauda“, Viršuliškių skg. 80, LT-05131 Vilnius

„Nejaugi bus kartotinai leidžiamas mano pirmasis romanas, kurio niekur negalima rasti? Šitaip jis nustos buvęs kultinis!“ – Frédéricas Beigbeder, pakalbintas telefonu.

Frédéricas Beigbeder (g. 1965) – tiesiog kultinis šiuolaikinis prancūzų rašytojas, Lietuvoje pamėgtų romanų „Meilė trunka trejus metus“, „14,99 €“, „Windows on the World“ autorius, pravardžiuojamas „literatūros chuliganu“, pagarsėjęs radikaliais pareiškimais, šokiruojančiu stiliumi ir požiūriu į šiuolaikinio gyvenimo klausimus bei skandalingu elgesiu viešumoje. Jo knygos trykšte trykšta gyvenimo energija, prieštaringais jausmais, kandžia ironija, sarkazmu, netgi cinizmu, po kuriais slypi jei ir ne giliamintiškumas, tai bent netikėta įžvalga ir ypač stipri gyvenimo pajauta.

„Trenkto jaunuolio memuarai“ (1990) – pirmasis F. Beigbeder romanas, kritikų vadintas „snobiškiausiu mokslo metų pradžios romanu“, iš visos rašytojo kūrybos išsiskiriantis temų jaunatviškumu. Pagrindinis veikėjas, paryžietis paauglys, gyvu balsu pasakoja apie savo kasdienybę – mokyklą, draugus, merginas, išdaigas, pokštus, iš proto varančius mokytojus ir kitus suaugusiuosius. Šmaikštus ir juokingas, patrakęs ir svaigus, nors ir ne visada vien laimingas ir gražus – toks yra gyvenimas pagal F. Beigbeder nuo pat jaunų dienų.

ISBN 9986-16-455-9

www.tytoalba.lt